

parasZ

EDITIE 5

**ONTDEK ONZE WERELD
VAN SOFTWARE TESTEN**

TEST AUTOMATION ROADMAP

*Een testmanager in een
scaled agile omgeving*

HET QIT-TRAININGSMODEL

**VIJF MANIEREN WAAROP CHATGPT
ONDERSTEUNT BIJ TESTWERKZAAMHEDEN**

ONTDEK ONZE WERELD VAN SOFTWARE TESTEN

Voorwoord

VOOR JE LIGT DE VIJFDE
EDITIE VAN ONS MAGAZINE
PAARSZ! WAT BEGON ALS EEN
EXPERIMENT, IS INMIDDELS
UITGEGROEID TOT EEN
GELIEFD EN ERKEND
VAKBLAD BINNEN ONS
WERKVELD. ZOALS JE
WELLICHT WEET, IS DE NAAM
VAN ONS MAGAZINE
GEÏNSPIREERD DOOR ONZE
HUISSTIJKLEUR. NIEUW IN
DEZE EDITIE IS DE
TOEVOEGING VAN EEN
SUBTITEL:

**ONTDEK ONZE WERELD VAN
SOFTWARE TESTEN.**
DIT WEERSPIEGELT PERFECT
DE INHOUD DIE JE KUNT
VERWACHTEN.

IN PAARSZ NEMEN WE JE MEE IN ONZE WERELD DOOR HET DELEN VAN ERVARINGEN EN GEBEURTENISSEN. WE BIEDEN EEN DYNAMISCHE MIX VAN ARTIKELLEN OVER VAKINHOUD, ONZE ORGANISATIE EN NATUURLIJK ONZE MENSEN. WE VERTELLEN JE NIET ALLEEN WIE WE ZIJN EN WAT WE DOEN, MAAR VOORAL OOK HOE WE DAT DOEN.

Het wereldse thema van deze editie komt niet uit de lucht vallen. Om onze positie als meest innovatieve en grootste onafhankelijke testpartij in Nederland te behouden, verkennen we regelmatig de buitenwereld. We reizen door heel Europa en daarbuiten om bij te dragen aan interessante vakinhoudelijke conferenties. Zowel als bezoeker en als spreker.

En ook onze uitjes reiken steeds vaker buiten onze eigen landsgrenzen. Zo brachten we de afgelopen periode een bezoek aan Lissabon en Antwerpen, en Sevilla staat voor volgend jaar op de planning. Bovendien maken onze ontdekkingsreizigers flinke kilometers tijdens de Labsz-experimenten. Waar ze innoveren en nieuwe ideeën implementeren binnen onze organisatie. De wereldse mentaliteit van onze mensen gaat hand in hand met de rol van testconsultant. Ze zijn nieuwsgierig, niet bang om uit hun comfortzone te stappen, (bedrijfs) cultureel bewust en hebben een brede kijk op zaken.

Onze wereldse ambities zijn onlangs verder versterkt met de lancering van Sofius. Een overkoepeld label voor de krachtenbundeling van zes toonaangevende testpartijen, waaronder Bartosz. Dit stelt ons in staat om onze klanten niet alleen beter en breder te bedienen, maar ook om ons klantportfolio uit te breiden. Mogelijk zelfs over de grens? Wie weet wat de toekomst ons zal brengen.

Hoe we de wereld ook betreden, één ding is zeker: we moeten er zorgvuldig mee omgaan. We zijn ons altijd bewust van de impact die onze organisatie heeft op onze werknemers, de samenleving en het milieu. En met de komst van de recente Europese ESG-richtlijnen wordt deze focus alleen maar verder versterkt.

Duik met ons mee in onze fascinerende wereld en laat je inspireren!

Vincent Verhelst

Directeur Bartosz ICT

5
paarsz

16

MIJN KLANT & IK BELASTINGDIENST

Inhoud

PAARSZ EDITIE 5

- 6 TEST AUTOMATION ROADMAP**
- 12 HEB JE EVEN? DIT IS JEROEN!
- 13 HEB JE EVEN? DIT IS LINDA!**
- 14 BARTOSZ VITALITY PROGRAMMA
- 16 MIJN KLANT & IK - BELASTINGDIENST**
- 18 VIJF MANIEREN WAAROP CHATGPT ONDERSTEUNT BIJ TESTWERKZAAMHEDEN
- 22 ONS TRAINEESHIP JUNIOR AGILE TESTENGINEER**
- 29 EEN TESTMANAGER IN EEN SCALED AGILE OMGEVING
- 32 HEB JE EVEN? DIT IS MARIT!**
- 33 HEB JE EVEN? DIT IS ROBIN!
- 34 BARTOILSZ**
- 36 TESTPROJECTEN UITGELICHT
- 40 TEST AUTOMATION TOOLS**
- 46 HEB JE EVEN? DIT IS STEFAN!
- 47 HEB JE EVEN? DIT IS AFIEF!**
- 48 MIJN KLANT & IK - MEDUX
- 50 TESTAUTOMATISERING: DE VOORUITGANGSVAL VAN DE TESTWERELD**
- 52 DÉ CONFERENTIES OP HET GEBIED VAN SOFTWARE TESTEN
- 54 HEB JE EVEN? DIT IS YORIK!**
- 55 HEB JE EVEN? DIT IS CINDY!
- 56 I AM NOT THE IMPOSTOR, IT'S ALL IN YOUR HEAD!**
- 62 FUN BIJ BARTOSZ
- 64 MIJN KLANT & IK - HOLLAND CASINO**
- 66 SOFIUS: POWERHOUSE IN SOFTWARE TESTEN
- 68 WEERSTAND? GEBUIK DE KRACHT VAN VERWONDERING**
- 71 HET QIT-TRAININGSMODEL
- 74 HEB JE EVEN? DIT IS BRIGITTA!**
- 75 HEB JE EVEN? DIT IS BAS!
- 76 LABSZ EXPERIMENTEN UITGELICHT**
- 80 HEB JE EVEN? DIT IS SHIVANIA!
- 81 HEB JE EVEN? DIT IS HUMPHREY!**
- 82 DE INWERKPERIODE BIJ BARTOSZ
- 84 OVERBODIGE TESTS AUTOMATISCH DETECTEREN**
- 90 ONZE AMBITIE VOOR THOUGHT LEADERSHIP
- 94 HEB JE EVEN? DIT IS VERA!**
- 95 HEB JE EVEN? DIT IS AYCA!
- 96 JUBILARISSEN: 10+ JAAR IN DIENST**

TEST AUTOMATION ROADMAP

Sander van Beek

TESTAUTOMATISERING IS EEN COMPLEX ONDERWERP WAAR AFWIJKENDE BENADERINGEN VAAK LEIDEN TOT VERWARRING EN MISALIGNEMENT TUSSEN TEAMS. DE TEST AUTOMATION ROADMAP INTRODUCEERT EEN GESTRUCTUREERD MODEL OM TEAMS, AFDELINGEN EN ORGANISATIES EFFECTIEF HIERMEE OM TE LATEN GAAN.

“Hoe iemand testautomatisering benadert, wordt voornamelijk bepaald door hun mindset.”

TESTAUTOMATISERING MINDSETS

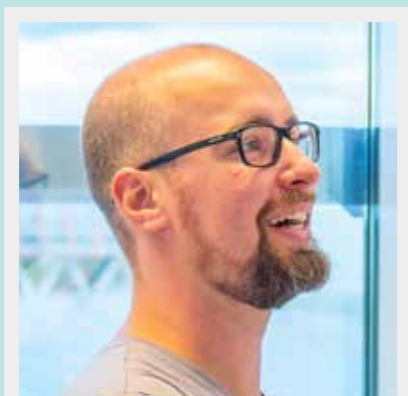
Hoe iemand testautomatisering benadert, wordt voornamelijk bepaald door hun mindset. Hierom zijn mindsets het fundament van de Test Automation Roadmap. Het model bestaat uit vijf geldige, maar zeer verschillende mindsets:

- FIRST STEPS
- CHERRY-PICK
- EVERYTHING
- MULTI-TEAM
- ENTERPRISE

Binnen teams kunnen deze mindsets je helpen om te begrijpen hoe teamleden denken. Teamleden hebben waarschijnlijk verschillende mindsets, wat kan leiden tot vertragingen en wrijving tussen teamleden. De gedeelde definities van het model kunnen teamleden helpen elkaar beter te begrijpen. Het kan hen ook helpen bij het aannemen van een andere mindset wanneer dat nodig (en gewenst) is. Wanneer het tijd is om tests te maken, biedt elke mindset ondersteuning bij de selectie van tools en technieken die passen bij jouw mindset.

Tussen teams kunnen deze mindsets je helpen begrijpen hoe teams testautomatisering in hun werkprocessen gebruiken. De gedeelde definities helpen je effectief te communiceren met (andere) teams over testautomatisering. Op deze manier kan het model worden gebruikt om inzicht te krijgen in hoe teams hun tests automatiseren.

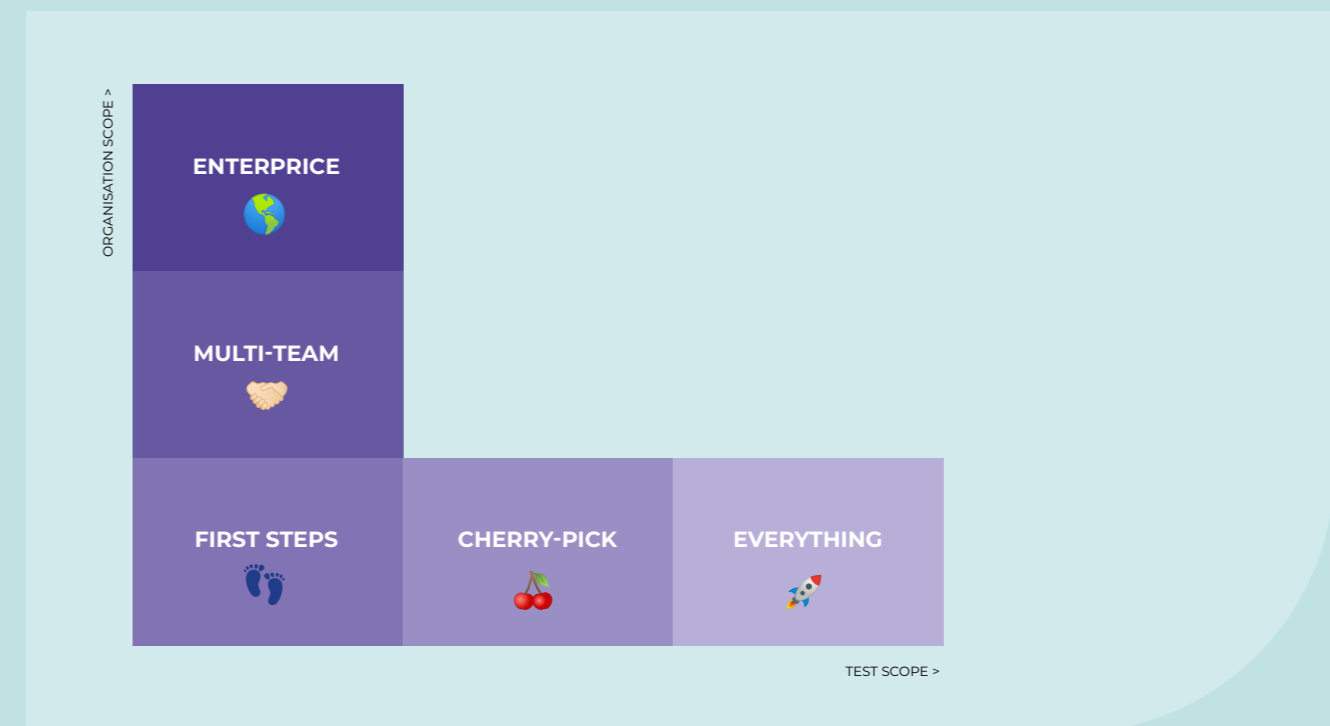
Je kunt het model ook gebruiken als een strategisch hulpmiddel dat antwoorden geeft op vragen over testautomatisering, zoals: *Wat is je huidige situatie? Waar wil je eindigen? Wat heb je nodig om daar te komen?* Door het model op deze manier te gebruiken, krijg je een overkoepelende Test Automation Roadmap voor jouw team(s) ondersteund door gedeelde begrippen.

SANDER VAN BEEK

BARTOSZIAN
SINDS
2018

*“Wat is je huidige situatie?
Waar wil je eindigen?
Wat heb je nodig om daar
te komen?”*

HET VEREENVOUDIGDE MODEL

Het vereenvoudigde model (zie bovenstaande afbeelding) is een soort grafiek.

Op de horizontale as hebben we de testscope. Het vertelt ons hoeveel tests er zijn vergeleken met alle tests die mogelijk zijn in onze testsuite. Meer naar rechts betekent meer tests en meer naar links betekent minder. In een testsuite aan de rechterrand kun je geen enkele test toevoegen die ook waarde toevoegt. Een testsuite aan de linkerrand bevat geen tests. Op de verticale as hebben we de organisatiescope. Het vertelt ons hoeveel van de organisatie betrokken is bij de testsuite. Praktisch gezien bestaat deze as uit drie lagen:

- BOVENSTE LAAG: MEERDERE AFDELINGEN
- MIDDELSTE LAAG: MEERDERE TEAMS MAAR BINNEN EEN AFDELING
- ONDERSTE LAAG: BINNEN EEN TEAM

Bij een testsuite aan de bovenrand is letterlijk iedereen in de organisatie op de een of andere manier betrokken. Aan de onderrand is slechts één persoon betrokken. Het model plot geen teams of applicaties. In plaats daarvan plotten we onze testsuites op deze assen. Een applicatie of team kan en zou meerdere testsuites moeten hebben.

FIRST STEPS MINDSET

Dit is de eerste keer dat je nadenkt over het automatiseren van tests. Je wilt, of moet, bewijzen dat testautomatisering waardevol is voor jouw situatie. Misschien heb je nog nooit een geautomatiseerde test gemaakt. Misschien heeft het team er nog nooit mee gewerkt. In ieder geval moet je iemand overtuigen dat het de moeite waard is om tijd en energie te investeren in testautomatisering.

CHERRY-PICK MINDSET

Je weet al dat testautomatisering waardevol gaat zijn in jouw situatie. Je automatiseert laaghangend fruit en functionaliteit met een hoog risico. Je automatiseert alleen als het de moeite waard is.

EVERYTHING MINDSET

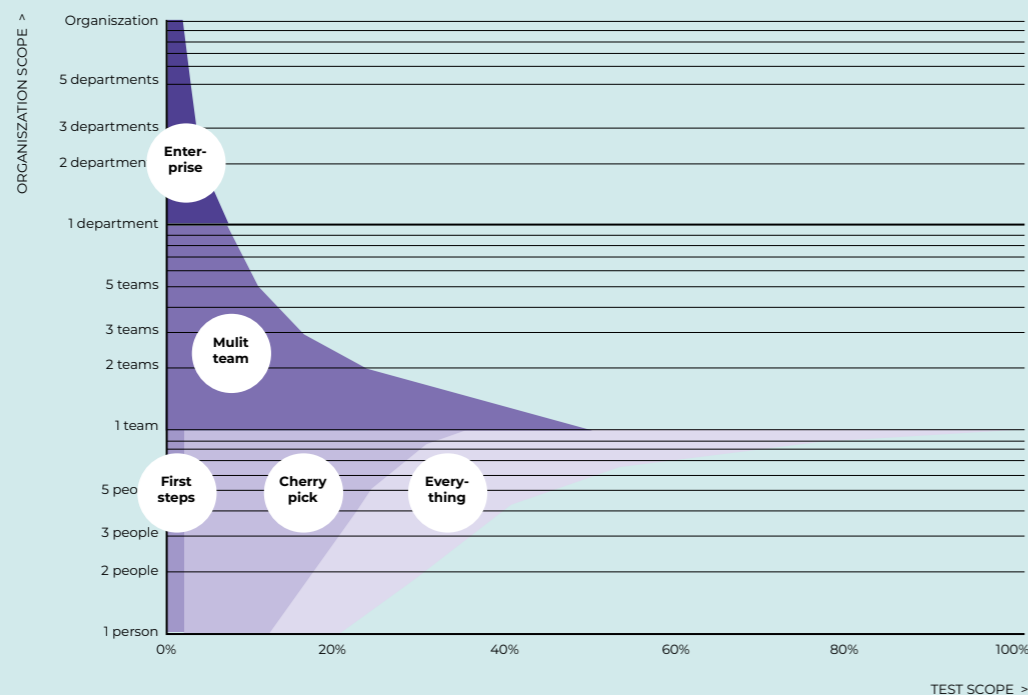
Je automatiseert al je tests, tenzij het te veel moeite kost vanwege technische redenen. Je test alleen handmatig als automatisering echt niet kan.

MULTI-TEAM MINDSET

Je automatiseert ketentests in (relatief) kleine ketens. Dit is geen organisatiebrede end-to-end test, maar ketentesten met je burens. Je streeft ernaar zo min mogelijk teams aan de keten toe te voegen. Hoe meer teams je aan de keten toevoegt, hoe minder tests je uitvoert.

ENTERPRISE MINDSET

Je automatiseert een klein maar cruciaal deel van kwaliteitscontrole voor meerdere afdelingen of de gehele (wereldwijde) enterprise organisatie. Met deze tests werk je aan compliance op schaal. Dit kan compliance zijn van zelf opgelegde regels of wettelijke regels.

HET VOLLEDIGE MODEL

Het volledige model zoals hierboven getoond is een meer genuanceerde versie van het vereenvoudigde model op de vorige pagina.

Op de website van Bartosz vind je mijn uitgebreide blogreeks over de Test Automation Roadmap. Hierin bespreek ik op detailniveau de afzonderlijke mindsets en licht ik hun positie in het model toe.

CONCLUSIE

De Test Automation Roadmap is een nieuw model om na te denken over hoe je testautomatisering positioneert en benadert in je team, afdeling en organisatie. In het model plot je je testsuites. Dit stelt je in staat om te visualiseren waar je testautomatisering zich nu bevindt en waar je naartoe wilt. De vijf mindsets bieden ook begeleiding bij hoe je je doelen kunt bereiken.

Elk van de vijf mindsets is een geldige, maar verschillende manier om te denken over testautomatisering.

- **FIRST STEPS** BEWIJS DAT TESTAUTOMATISERING WERKT VOOR JOUW SITUATIE
- **CHERRY-PICK** AUTOMATISEER LAAGHANGEND FRUIT EN FUNCTIONALITEIT MET EEN HOOG RISICO
- **EVERYTHING** AUTOMATISEER ALLES, TENZIJ HET TE VEEL MOEITE KOST VANWEGE TECHNISCHE REDENEN
- **MULTI-TEAM** AUTOMATISEER KETENTESTS MET JE BUREN
- **ENTERPRISE** COMPLIANCE OP SCHAAL

PRAKTIJKVOORBEELD

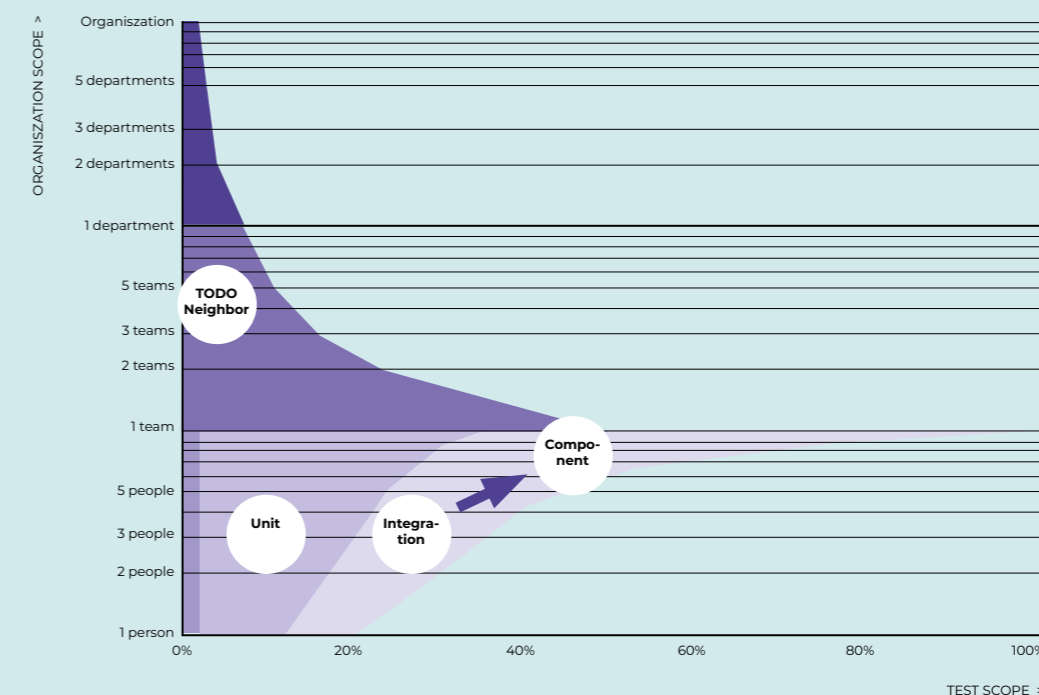
In het volledige model plotten we onze testsuites. Om uit te leggen hoe dit werkt, heb ik een team gevraagd om hun situatie te beschrijven. Wat volgt is een echt voorbeeld van een backend team.

Dit team heeft enkele unit tests waar alleen ontwikkelaars bij betrokken zijn. Ze doen unit testing met de cherry-pick mindset en laten het grootste deel van de testdekking over aan de component- en integratietests.

De integratietests dekken meer functionaliteit, en het team wil hun inspanningen op dit gebied uitbreiden. Met andere woorden, ze willen naar rechts bewegen in het model. Naar rechts bewegen betekent ook dat ze omhoog moeten bewegen om te voorkomen dat individuele teamleden een single-point-of-failure worden.

In dit team dekken de component tests de meeste functionaliteit. Bijna iedereen in het team is op de een of andere manier betrokken bij deze tests. Waarschijnlijk zijn de enigen die niet betrokken zijn de niet-technische teamleden (bijvoorbeeld product owner, scrum master, business analyst).

De laatste testsuite zijn testen met de burens, hoewel ze deze tests nog niet hebben geautomatiseerd. Ze hebben wel een handmatige testset die ze binnenkort gaan automatiseren.

Hoe ga jij dit model gebruiken? 🤔

HEB JE EVEN? DIT IS JEROEN!

HOE HERKEN JE DE BARTOSZIAN IN JEZELF?

Dan kijk ik naar: wat omschrijft iemand die bij Bartosz werkt? Dat is iemand die én vakinhoudelijk sterk is, maar ook oog heeft voor de ander. Wij helpen elkaar en vinden het belangrijk om met elkaar op te trekken. En dat herken ik ook in mezelf. Als iemand een vraag heeft, doe ik mijn uiterste best om diegene te helpen.

WAAROM HEB JE DESTIJD VOOR BARTOSZ GEKOZEN?

Ik had het gevoel dat Bartosz alle zaken écht goed op orde heeft. En dat is ook wel gebleken. Bartosz komt afspraken altijd na. Het is nooit de vraag: gaat een belofte of activiteit wel door? Dat blijkt ook wel uit de vele uitjes die georganiseerd worden. Het is altijd van A tot Z goed geregeld. Ook de combinatie van kwalitatief goede collega's en een fijne onderlinge sfeer maken het werken heel prettig. Werk blijft werk, maar dit komt toch wel heel dicht in de buurt van familie. Iedereen is er voor je wanneer je dat nodig hebt. Dat was toen mijn overweging, maar nu – 14 jaar later – nog steeds de reden dat ik bij Bartosz werk!

WAT IS JOUW FAVORIETE VAKANTIEBESTEMMING?

Dat is Florida! Ik ben daar al een aantal keren – om precies te zijn vijf keer – geweest en ga er nog steeds graag naartoe. Florida is voor mij de ultieme mix van zon, zee, strand, leuke steden om te bezoeken, mooie natuur én vermaak. Maar ook de Amerikaanse cultuur en de mensen spreken me aan: super hartelijk. Dat voelt voor ons als Nederlanders vaak een beetje nep aan, maar ze menen het wel. Ze zijn echt blij met je komst. Ik zou er zelf nooit willen wonen, maar voor een vakantie vind ik het daar geweldig. Het is heerlijk om te roadtrippen en bijvoorbeeld alle restaurantketens af te gaan. En je hebt daar ook hele leuke kleine eilandjes en idyllische stadjes. Dat maakt het als vakantiebestemming ideaal.

“WERK BLIJFT WERK,
MAAR DIT KOMT
TOCH WEL HEEL
DICHT IN DE BUURT
VAN FAMILIE.”

“BARTOSZ IS EEN
FIJN BEDRIJF
MET EEN OPEN
CULTUUR.”

HEB JE EVEN? DIT IS LINDA!

HOE ZIET EEN STANDAARD WERKDAG ER VOOR JOU UIT?

Er bestaat geen standaard werkdag voor een management assistent! 😊 Het is een allround functie en er gebeuren veel ad-hoc zaken. Ik heb wel mijn vaste takenlijst, maar het gebeurt zeer regelmatig dat ik taken niet kan afhandelen, omdat er onverwachte zaken tussenkomen. Dit maakt de functie juist spannend en uitdagend! Het is zeker geen lopende bandwerk. Bartosz is een mensenbedrijf en daar heb ik bewust voor gekozen. Wat ik vooral leuk vind aan mijn werk, is het aangaan van nieuwe uitdagingen die ik vervolgens met mijn organisatietalent tot een uitstekend resultaat weet te brengen. Het liefst werk ik in teamverband, zodat we gebruik kunnen maken van elkaars talenten en samen – met de nodige dosis humor – veel werk verzetten.

HOE OMSCHRIJF JE BARTOSZ?

Bartosz is een fijn bedrijf met een open cultuur. Transparant, betrokken en korte lijntjes. Iedereen is hier gelijk, het voelt oprecht als een groep vrienden of familie. Vooral met de weekendjes weg komt dat tot uiting. Omdat ik in de organisatie van de medewerkersweekenden naar Lissabon en Antwerpen zat, vond ik het een leuke uitdaging om collega's te helpen en hen ook in het buitenland dat veilige Bartosz 'thuisgevoel' te geven. Collega's die nog niet zo lang bij Bartosz werken, kunnen deze weekenden soms best wat spannend vinden en ik vind het super fijn om ook hen dan echt te zien genieten!

NOEM ÉÉN DING DAT WEINIG MENSEN OVER JOU WETEN?

Dat ik in mijn vrije tijd graag schilderde, zowel met acrylverf als airbrush. De meeste mensen verwachtten dat niet van mij. Het is een grote passie waar ik helaas geen tijd meer voor heb, maar wellicht komt dit weer. Ik schilder graag vrouwen, tijgers, leeuwen, landschappen en ik had ook best wat opdrachten. Zo hing er in de bibliotheek van Rotterdam een schilderij van mij van een landschap in Italië. Ik heb daar zelfs een prijs mee gewonnen!

BARTOSZ VITALITY PROGRAMMA

INVESTEREN IN JE VITALITEIT EN GEZONDHEID VERHOOGT NIET ALLEEN JE PRODUCTIVITEIT OP DE WERKVLOER, HET VERHOOGT OOK JE ALGHELE WELZIJN EN GELUKSGEVOEL. BIJ BARTOSZ VINDEN WE HET BELANGRIJK DAT MEDEWERKERS SIMPELWEG 'LEKKER IN HUN VEL' ZITTEN. OM DAT TE STIMULEREN, BIEDEN WE EEN VITALITEITSPROGRAMMA AAN.

DE ASR VITALITY APP
Met de app van ASR – waar Bartosz een abonnement op heeft – worden medewerkers gestimuleerd om meer te bewegen. De activity tracker registreert namelijk stappen of een verhoogde hartslag. De punten die je hiermee verdient, kunnen ingewisseld worden voor de leukste beloningen. Zoals Bol.com-cadeaubonnen of een Apple Watch! Bovendien, door het doen van de gezondheidscheck krijgen medewerkers inzicht in hun vitaliteit en hoe ze deze kunnen verbeteren.

SPORTIEVE EVENTS
Gedurende het jaar organiseren we verschillende sportieve events. Voor ieder wat wils! Van meedoen aan een hardlooptwedstrijd en wandelen in prachtige natuurgebieden. Tot aan een avondje snowboarden of boulderen en een tour met de mountainbike. Het doel? Samen bewust, actief bezig zijn én plezier maken.

GEZONDE VOEDING OP KANTOOR EN TIJDENS MEETINGS
Naast bewegen, besteden we ook aandacht aan gezonde voeding. Hoe kunnen we dit op kantoor en tijdens meetings nóg beter doen? Door bijvoorbeeld naast de snoeppotten gezondere alternatieven aan te bieden. Breng jij een bezoek aan ons kantoor in Veenendaal of Den Haag? Dan bieden we je graag vers fruit aan, een gezonde smoothie of notenreep.

“HET DOEL?
SAMEN BEWUST,
ACTIEF BEZIG ZIJN ÉN
PLEZIER MAKEN.”

BELASTINGDIENST

VANAF DE ALLEREERSTE DAG WERKT BARTOSZ VOOR DE BELASTINGDIENST. INMIDDELS AL 17 JAAR. EEN FIJNE OPDRACHTGEVER WAAR EEN GROOT AANTAL VAN ONZE CONSULTANTS MET VEEL PLEZIER WERKT OF GEWERKT HEEFT. IN DEZE 'MIJN KLANT & IK' VERTELLEN INGRID GLOUDEMANS (BELASTINGDIENST) EN DIANA DIRKSEN-VAN TUIJL (BARTOSZ) IN WELK TEAM ZIJ WERKEN, WAT HUN TOEGEVOEGDE WAARDE IS EN HOE EEN GEMIDDELDE WERKDAG ER BIJ DE BELASTINGDIENST VOOR HEN UITZIET.

INGRID OVER DIANA

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

Diana werkt al bijna 4 jaar als tester voor de Belastingdienst. Ze werkt in een team dat zich bezighoudt met het ontwikkelen van digitale formulieren, waaronder het welbekende inkomstenbelasting formulier. Momenteel vervul ik een dubbelrol als functioneel ontwerper en product owner. Vanuit deze rollen werk ik dagelijks met Diana samen. Van het stellen van kritische vragen over het ontwerp van de formulieren, tot aan het bespreken van de bevindingen. Als product owner is het ideaal om een tester als Diana in je team te hebben. Ik kan altijd vertrouwen op haar werk. En op persoonlijk vlak kunnen we het ook goed met elkaar vinden.

HOE HERKEN JE DE BARTOSZIAN IN DIANA?

Diana is een enthousiaste en gedreven tester. Ze blijft zich ontwikkelen in haar vakgebied, onder andere door het volgen van cursussen. Daarnaast is de hoeveelheid slukreclame tijdens online meetings ook niet te missen. Van pennen tot truien, altijd voorzien van het Bartosz-logo.

HOE ZIET EEN WERKDAG ER VOOR JULLIE UIT?

Elke dag is er om 09.30 uur de Daily Scrum met het team waarin we elkaar op de hoogte brengen over de huidige stand van zaken. Verder is elke dag anders, voornamelijk wordt er gewerkt aan de taken uit de huidige sprint. Daarnaast werken we aan het refinieren van features voor de volgende sprints.

Belastingdienst

DIANA OVER INGRID

WAT IS JOUW TOEGEVOEGDE WAARDE VOOR INGRID?

Ingrid en ik denken hetzelfde over het testproces en de kwaliteit die we opleveren. Hierdoor kunnen we goed samenwerken en vullen we elkaar aan. We durven eerlijk naar elkaar te zijn, ook als dat even niet leuk is. Als ontwerper denkt Ingrid uit wat er gebouwd moet worden. Ik test vervolgens de gebouwde aanpassing en kijk kritisch naar het ontwerp. *Is dit het juiste om te bouwen voor de story?* Omdat Ingrid veel kennis over het formulier en de code heeft, kan zij de stories goed voorbereiden. Hierdoor heb ik ruimte om mij te focussen op het testwerk. Als we vragen hebben, kunnen we altijd bij elkaar terecht. Doordat Ingrid en ik op één lijn zitten, kan zij op mij vertrouwen dat de aanpassing goed doorgetest is en functioneel voor de gebruiker.

WAT MAAKT BELASTINGDIENST EEN LEUKE KLANT?

De Belastingdienst is een grote organisatie. Doordat ik werk aan formulieren die vrijwel iedere Nederlander gebruikt, is het erg tastbaar wat ik doe. Als mensen vragen wat ik doe bij de Belastingdienst en ik vertel dat ik aan de Aangifte Inkomstenbelasting werk, weten ze direct waar ik het over heb. Daarnaast werk ik in een fijn team. We zetten gezamenlijk onze schouders eronder en er is ruimte om tussendoor gezellig een kop thee te drinken en te lachen. Die afwisseling werkt heel goed voor mij.

HOE ZIET EEN WERKDAG ER VOOR JULLIE UIT?

Ik begin de dag altijd met het controleren van de nachtelijke regressietesten. Als er testen falen, achterhaal ik waardoor dit komt. Dit kunnen bugs of regressie zijn, maar het gebeurt ook dat de testautomatisering nog niet aangepast is. Daarna pak ik taken van het scrumbord op. Elke ochtend hebben we een Daily Scrum waarbij we het bord doorlopen en bijzonderheden met elkaar bespreken. Het aantal vergaderingen op een dag verschilt, dat maakt elke dag weer anders. Tussen de bedrijven door krijg ik vaak vragen van mijn mede-testers. Ik kijk dan met ze mee en help ze op weg.

“BIJ DE BELASTINGDIENST IS GEEN DAG HETZELFDE EN HET IS NOOIT SAAI.”

MANIEREN WAAROP CHATGPT ONDERSTEUNT BIJ TESTWERKZAAMHEDEN

Jochem Schenk

JOCHEM SCHENK

BARTOSZIAN
SINDS
2018

AI

AI (ARTIFICIAL INTELLIGENCE) IS HOT. OOK BINNEN HET TESTVAK. GENERATIEVE AI-TOOLS, ZOALS CHATGPT, BRENGEN VEEL DISCUSSIE OP GANG. HOE KAN AI ONS ONDERSTEUNEN BIJ ONZE TESTWERKZAAMHEDEN? EN, MET WELKE BEPERKINGEN MOETEN WE REKENING HOUDEN?

ChatGPT is een gratis tool ontwikkeld door OpenAI en gespecialiseerd in het voeren van dialogen met een gebruiker. De tool antwoordt als een mens, maar denkt als een machine. ChatGPT kan uitstekend gebruikt worden bij de ondersteuning van testwerkzaamheden. Vooral op het gebied van testautomatisering. Een testconsultant die ChatGPT in zijn toolbox heeft, kan veelzijdiger te werk gaan en bovendien sneller en efficiënter werken. In dit artikel geef ik vijf voorbeelden ter illustratie.

SCHRIJVEN VAN SIMPELE CODE

ChatGPT blijkt veelzijdig in het genereren van code in verschillende programmeertalen, zoals Python, Java en C++. In plaats van dat je zelf moet investeren in het ontwikkelen, testen en finetunen van code, is ChatGPT in staat dit binnen enkele minuten voor je te doen. Maar dat is nog niet alles. Naast het produceren van werkende code, voorziet ChatGPT je ook van een uitgebreide uitleg over de code, waardoor je meteen beschikt over documentatie. En is deze code dan ook meteen perfect? Niet altijd, maar ChatGPT zet je in een seconde op het juiste pad vanuit waar je zelf de benodigde verfijning kan toepassen waardoor het resultaat nog beter wordt.

Het voordeel ten opzichte van Google is dat ChatGPT meteen jouw gevraagde scenario verwerkt in de resultaten waar je dit bij een resultaat van Google altijd zelf zult moeten doen. Ook kun je doorvragen naar bijvoorbeeld de Maven dependencies die benodigd zijn. Hierdoor kun je de aangedragen oplossing ook veel eenvoudiger en sneller implementeren.

REVIEWEN EN REFINEN VAN BESTAANDE TESTAUTOMATION CODE

In deze context fungeert ChatGPT als een snelle collega die je advies kan geven over bestaande code. Je kunt bijvoorbeeld om suggesties vragen over het opsplitsen van je code, zodat deze in de toekomst gemakkelijker te onderhouden is. Je vraagt waar er ruimte is om aanpassingen te maken in de code. ChatGPT geeft vervolgens een nieuwe versie van jouw code terug met uitgebreide uitleg over de verbeteringen en waarom dit verbeteringen zijn. Als je wilt kun je hier zelfs op doorvragen als de uitleg niet afdoende is. Ook voor het vinden van fouten in je code is ChatGPT geschikt en levert die meteen een gecorrigeerde versie aan.

REGULIERE EXPRESSIES OPSTELLEN

Stel je voor dat je te maken hebt met enorme hoeveelheden data en je specifieke gegevens daaruit wilt extraheren. In zo'n geval kun je de hulp inroepen van ChatGPT om een reguliere expressie (Regex) voor je te genereren. Zo kan je ChatGPT vragen voor een regex om alle varianten van "ik" te selecteren uit zowel moderne als klassieke Nederlandse literatuur, ChatGPT geeft je in enkele seconden de volgende regex: "[il]ck|[il]k". Merk op dat ChatGPT zelf al op de hoogte is dat de klassieke spelling "ick" is. Wanneer je dit gebruikt op het Wilhelmus dan zal de regex zowel werken voor de moderne als de klassieke versie. Wanneer je zelf aan de slag moet met het ontwerpen van zo'n reguliere expressie, kan het een behoorlijke uitdaging zijn. Bovendien zijn complexe regexen vaak slecht leesbaar voor mensen. Het bedenken van de juiste syntax en patronen vergt vaak de nodige tijd en inspanning.

FORMULEREN VAN REQUIREMENTS IN GHERKIN SCENARIO'S (GIVEN, WHEN, THEN)

Ben je ooit geconfronteerd met de uitdaging om heldere vereisten op te stellen voor het testen van een webpagina? Met Gherkin-scenario's kun je dit proces sterk vereenvoudigen. Door aan ChatGPT de vraag te stellen, "Kun je me voorzien van 10 scenario's om een webpagina te testen in Gherkin?", ontvang je onmiddellijk waardevolle input om op voort te borduren.

HET SCHRIJVEN VAN MELDINGEN, E-MAILS, RAPPORTEN EN HANDLEIDINGEN

ChatGPT kan testers helpen bij het genereren van gestructureerde, gemakkelijk te begrijpen documentatie voor zowel interne teams als eindgebruikers. Van een rapport of handleiding, tot aan een vrijgaveadvies. Stel je moet voor de eerste keer een mail versturen met daarin de resultaten van je testwerk. ChatGPT kan je helpen bij het formuleren van zo'n mail, met een formele opzet en zonder taalfouten. Superhandig én snel! Want de meeste organisaties hebben geen templates voor dergelijke communicatie. ChatGPT ondersteunt daarbij Engels, maar ook gewoon Nederlands.

CHATGPT EN PRIVACY- EN BEVEILIGINGSRISICO'S

Kent ChatGPT ook nadelen? Veel organisaties vragen zich af hoe veilig het gebruik ervan is en welke privacy- en beveiligingsrisico's er zijn. Je deelt immers vertrouwelijke bedrijfsinformatie met een applicatie die draait op servers in de Verenigde Staten. Ons advies is om je invoer abstract te houden, zodat deze niet direct te herleiden is naar het bedrijf. Maar in feite is dit niets nieuws. Softwaretesters zijn gewend om gegevens te anonimiseren en uiterst voorzichtig om te gaan met gevoelige informatie. Op platforms zoals Stack Overflow of GitHub deel je tenslotte ook geen gevoelige broncode, toch? Inmiddels biedt Microsoft in hun Office pakket Copilot aan. Hiermee maak je gebruik van ChatGPT in een beveiligde omgeving én geïntegreerd in het Office pakket. Hiermee wordt er zelfs in Onedrive gezocht naar antwoorden.

**EEN SPADE
DIEPER:
ONZE
WORKSHOP**

**WIL JIJ TOT IN DETAIL WETEN HOE CHATGPT
JOU KAN ONDERSTEUNEN IN JE
TESTWERKZAAMHEDEN?**

Dan is onze uitgebreide workshop mogelijk interessant voor jou. Deze hebben we onder andere al verzorgd bij de Belastingdienst en Wigo4it. Wil je hier meer over weten? Neem gerust contact met mij op.

NET AFGESTUDEERDE
HBO- EN WO'ERS
LEIDEN WE OP TOT
ZELFSTANDIG
TESTCONSULTANT!

HAVING FUN TOGETHER

Naast de reguliere uitjes en weekendjes weg, organiseren we een aantal teambuilding activiteiten speciaal voor de trainees. We vinden het fijn als er een hechte band ontstaat binnen de groep. Ook vindt er een etentje plaats met de oud-trainees. Dat zijn uiteindelijk de collega's die hetzelfde hebben meegemaakt, goed advies kunnen geven en waarmee relevante ervaringen gedeeld kunnen worden.

Ons traineeship Junior agile testengineer

IN 2017 ZIJN WE GESTART MET HET ORGANISEREN VAN EEN AGILE TESTENGINEER TRAINEESHIP. NIET ALLEEN OMDAT WIJ GOEDE TESTCONSULTANTS AAN ONZE KLANTEN WILLEN BIEDEN, MAAR VOORAL OMDAT WIJ – ALS VOLWASSEN ORGANISATIE – GRAAG INVESTEREN IN JONG TALENT. ALS LEADING TESTPARTIJ IS HET ONZE VERANTWOORDELIJKHEID OM TE ZORGEN VOOR NIEUWE AANWAS BINNEN HET TESTVAK.

Het doel van ons traineeship is om net afgestudeerden HBO- en WO'ers op te leiden tot zelfstandig testconsultant. Nieuwe trainees starten in januari, april of in september. Het traineeship duurt 24 maanden en is opgedeeld in drie fases. Vanaf dag één verdien je als trainee een goed salaris, heb je een vast dienstverband en ben je onderdeel van het team. Omdat goede begeleiding key is, koppelen we iedere trainee direct aan een manager. Daarnaast krijgt iedere trainee een mentor toegewezen die ze op weg helpt en zorgt voor het gevoel van 'thuiskomen' bij Bartosz.

FASE 1

Fase 1 duurt vijf weken en bestaat uit diverse trainingen die trainees voorbereiden op het werk als testconsultant. Inhoudelijke trainingen met certificeringen zoals TMap en Professional Scrum Developer. Maar ook soft skills trainingen zoals stijlflexibel communiceren en een intake training. Daarnaast organiseren we trainingen over de nieuwste tools en technieken. Denk hierbij aan Robot Framework, Python, CI/CD en Azure DevOps.

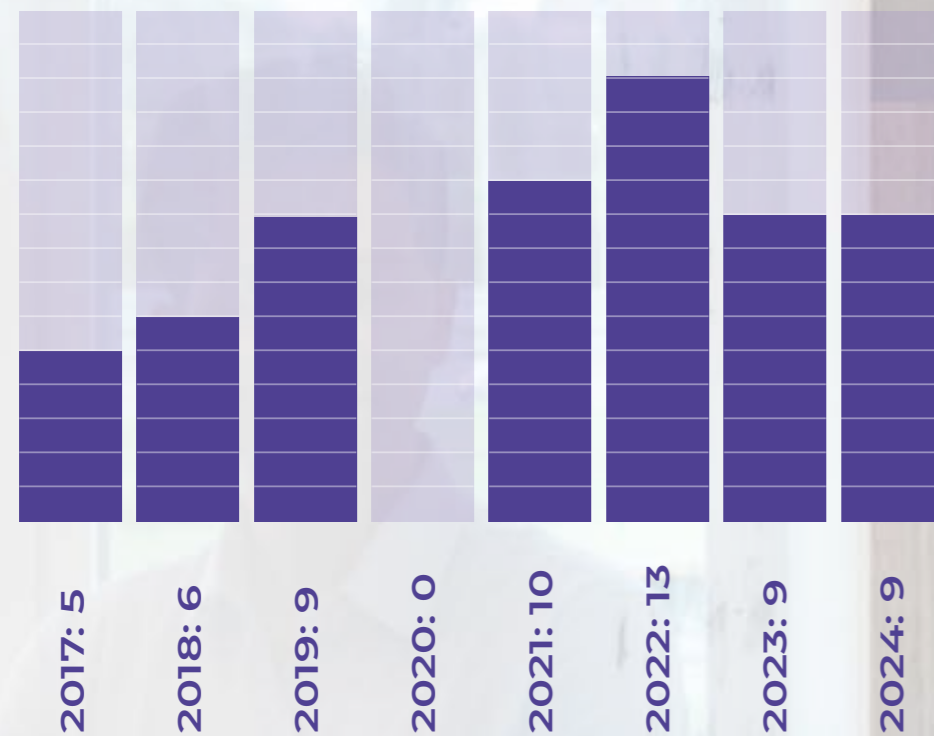
FASE 2

In fase 2 gaan de trainees gedurende twee weken met hun mede-trainees aan de slag met een praktijkcasus. Ze leren in een vertrouwde omgeving hoe het is om bij een klant te werken.

FASE 3

Na de trainingsperiode zoeken we een passende opdracht en gaan de trainees aan de slag bij één van onze klanten. Software testen leer je namelijk het beste in de praktijk! In deze derde fase van het traineeship worden de trainees uiteraard goed begeleid. We koppelen ze aan een buddy die hen op weg helpt. Naast de evaluatiemomenten en terugkomdagen, blijven we trainingen aanbieden die ervoor zorgen dat trainees zich verder kunnen ontwikkelen in het vakgebied.

Hoeveel trainees gestart op jaarbasis?

BEKIJK DE FILMPJES 'LET'SZ MEET A TRAINEE'

IN 2022 ZIJN ER
13
TRAINEES
GESTART!

Trainees aan het woord

KELLY AAN HET WOORD

“IK BEN ONLOSMAKELIJK VERBONDEN MET MIJN MEDE-TRAINEES.”

Via mijn vader - die zelf 25 jaar gewerkt heeft bij CGI - ben ik bij Bartosz terechtgekomen. Zijn enthousiasme over het testvak én Bartosz als werkgever, bleek volledig gerechtvaardigd. Op 1 april 2023 ben ik gestart met het Agile testengineer traineeship.

VAN BIOLOGIE NAAR ICT

Al tijdens mijn studie Biologie wist ik dat ik geen bioloog wilde worden. Maar wat dan wel? Na de positieve verhalen van mijn vader, besloot ik me te verdiepen in Bartosz én in het vak software testen. Op dat moment had ik namelijk geen idee over wat testen precies inhoudt.

CODEREN VOERT NIET DE BOVENTOON

Mijn verdieping begon bij de website van Bartosz. De blogs van trainees die me voorgingen, heb ik allemaal gelezen. Waar ik in eerste instantie dacht dat testen vooral coderen betrof, ontdekte ik dat het vooral ook communicatie en teamwork is. Door een website klikken om te checken of alle functionaliteiten naar behoren werken? Dat sprak me wel aan!

DE KLIK MET MIJN MEDE-TRAINEES

Wat ik het allerleukst vond aan die eerste periode van het traineeship, is de band die je opbouwt met je mede-trainees. Vanaf dag één had ik een leuke klik met ze. Onder andere daardoor kijk ik met een hele grote glimlach terug op die eerste zes theoretische weken. De trainingen waren informatief en soms ook pittig. Maar samen sloegen we ons er doorheen. Ons 'groepje' is nog steeds onlosmakelijk met elkaar verbonden.

“WAAR IK IN EERSTE INSTANTIE DACHT DAT TESTEN VOORAL CODEREN BETROF, ONTDEKTE IK DAT HET VOORAL OOK COMMUNICATIE EN TEAMWORK IS.”

“DIRECT NA DE THEORIE AAN DE SLAG BIJ EEN KLANT.”

Bartosz kwam op mijn pad toen ik nog studeerde. Het was direct een match. Waarom het testvak? Het is een combinatie van mijn interesse voor de techniek en het feit dat ik liever op de achtergrond met applicaties werk dan dat ik op de voorgrond sta.

AANTREKKELIJKE VOORDELEN

Doorslaggevend in mijn keuze voor Bartosz was de structuur van het bedrijf. Korte lijntjes, daar houd ik wel van. Tijdens de gesprekken kwam naar voren dat 'het zorgen voor de medewerkers' echt centraal staat. Bartosz biedt de best mogelijke werkomstandigheden. Of het nu gaat om de inrichting van je werk, opleidingsmogelijkheden of vrijetijdsbesteding!

ZEVEN WEKEN TRAINING

De start en tevens kern van het traineeship bestaat uit zeven weken training en opleiding. Van Python tot SQL, SoapUI, TMap en agile/scrum. Ook de 'zachte' vaardigheden vond ik interessant. Denk aan een training presenteren of de intake training. Het was een leerzame periode waar ik positief op terugkijk.

DIRECT AAN DE SLAG!

Al in week 3 van het traineeship werd ik aangeboden voor een testopdracht. Terwijl ik nog met mijn neus in de boeken en theorie zat, ging ik op intakegesprek. Gelukkig kreeg ik daar goede begeleiding bij van mijn manager Kamiel. Na het intakegesprek hoorde ik vrij snel dat de keuze op mij was gevallen.

GELIJK AL EEN UITJE

Ik was een echte geluksvogel. Al in de eerste maand van mijn traineeship vond een medewerkersweekend plaats. Pas twee weken begonnen en gelijk al wat leuks op de planning! De activiteiten en borrels gaven mij de gelegenheid om veel collega's te leren kennen.

“OP EIGEN INITIATIEF PLAN IK OOK NU NOG REGELMATIG EEN ETENTJE MET MIJN TRAINEEGROEP.”

“BIJ TWIJFEL, GEWOON DOEN!”

Al tijdens mijn studie Bio-informatica hoorde ik via een bekende en tevens Bartoszian over het Testengineer traineeship. Eenmaal mijn diploma op zak, besloot ik de sprong in het diepe te wagen. Niet alleen het testvak, maar juist ook de rol van consultant, bevalt me erg goed. Het kunnen wisselen van klant in combinatie met de vastigheid bij Bartosz is perfect als je het mij vraagt.

DOORBIKKELEN, VALLEN EN OPSTAAN

De eerste zeven theoretische trainingsweken waren behoorlijk zwaar, maar dat is gewoon een kwestie van doorbikkelen. In de laatste twee weken krijg je een casus en dan beseft je waarvoor je al die nieuwe stof tot je hebt genomen. En dan nog: het daadwerkelijk toepassen van de theorie in de praktijk gaat met vallen en opstaan.

“FOUTEN MAKEN HOORT ERBIJ, DAAR LEER JE JUUST VAN.”

WERKEN ALS CONSULTANT

Het werken als consultant maakt mijn werk juist aantrekkelijk. Ik krijg de kans om ervaring op te doen bij verschillende type organisaties. En ik hoef niet bang te zijn om in een sleur te belanden. Ben ik na twee jaar uitgeleerd bij een klant? Dan kijkt mijn manager samen met mij wat een mooie vervolgstap kan zijn. Tegelijkertijd heb ik wel die vaste groep collega's om mij heen én heb ik een vast maandsalaris. Ik denk dat de consultancy daardoor juist interessant is voor de huidige generatie, die vaker van werkgever verandert dan voorgaande generaties.

GEWOON DOEN!

Mijn tip voor potentiële trainees die nog twijfelen? Gewoon doen! Vooral als het goed voelt, ga er dan voor. Het testvak kun je gaandeweg leren en eigen maken. En mocht het toch niets zijn, dan heb je het in ieder geval geprobeerd. Al weet ik zeker dat het je niet gaat tegenvallen. 😊

**“JE WORDT SNEL
KLAARGESTOOMD VOOR HET
TESTVAK.”**

Voordat ik begon met het traineeship kende ik het beroep software tester nog niet. En ook de consultancy was voor mij onbekend terrein. Eenmaal begonnen, maakte mijn zenuwen al snel plaats voor plezier én vertrouwen. In die eerste zeven trainingsweken ontwikkelde ik mij van net afgestudeerde Bio-informaticus naar allround junior testengineer.

SNEL KLAARGESTOOMD

Als leek begon ik aan het traineeship en ik vroeg me af of het me snel zou lukken om het testen onder de knie te krijgen. Bizar hoeveel kennis je opdoet in die eerste zeven trainingsweken. Ik vond het daardoor minder spannend om met mijn eerste opdracht te beginnen. Ook de consultancy was helemaal nieuw voor mij. Het grote voordeel vind ik dat je steeds andere opdrachten kunt doen en bij verschillende bedrijven aan de slag gaat. Je komt hierdoor in aanraking met steeds weer nieuwe cases en dat maakt je werk minder snel saai of eentonig.

DRIE SOLLICITATIEGESPREKKEN EN DIRECT EEN VAST CONTRACT

De manier waarop Bartosz haar sollicitatieprocedure inricht, is een absolute pré. Vooral vergeleken met andere werkgevers, waar de procedure vaak veel tijd in beslag neemt. Bij Bartosz heb je op één dag, drie verschillende gesprekken. Met de directeur, met een consultant én met een manager. Is er een klik? Dan krijg je na het laatste gesprek direct een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd mee naar huis. Ik kreeg daardoor echt het gevoel dat ze mij ook graag willen. En dat is – zeker als je junior bent – heel erg fijn. Wie jij bent als persoon, is wat belangrijk wordt gevonden. Die skills leer je wel als je eenmaal van start gaat.

**“JE PERSOONLIJKHEID, MOTIVATIE,
ENTHOUSIASME EN DE KLIK MET
HET BEDRIJF. DÁT IS WAT TELT BIJ
BARTOSZ.”**

Ontdek ons traineeship!

Benieuwd naar de ervaringen van onze trainees?
Of wil je weten waarom het Bartosz traineeship perfect bij jou past?
Bekijk de 10 redenen en meer op www.traineeshipbijbartosz.nl.

EEN TESTMANAGER IN EEN SCALED AGILE OMGEVING: CONTRADICTION OF DE TOEKOMST?

Linda van de Vooren

ALS TESTMANAGER IN EEN SCALED AGILE OMGEVING VOEL IK ME VAAK GENOODZAKT OM ME TE VERANTWOORDEN VOOR MIJN ROL. HEB IK ALS TESTMANAGER BESTAANSRECHT IN EEN AGILE OMGEVING? PAST DE TRADITIONELE ROL VAN TESTMANAGER NOG WEL IN DE MODERNE TESTWERELD? EÉN DING WEET IK ZEKER: ER IS MEER DAN GENOEG WERK VOOR MIJ. IK BEN ALS TESTMANAGER HARTSTIKKE NODIG IN DE SCALED AGILE OMGEVING WAAR IK MOMENTEEL WERK. EN DAT GELDT OOK VOOR MIJN COLLEGA-TESTMANAGERS. MAAR WAAROM BOTSSEN DE TERM 'TESTMANAGER' EN 'AGILE' DAN? IN DIT ARTIKEL DEEL IK MIJN GEDACHTEN HIEROVER.

**“WAAR HET ENIGSZINS
BESCHAMEND LIJKT
OM JEZELF
TESTMANAGER TE
NOEMEN, IS HET JUIST
HIP OM TE ZEGGEN
DAT JE AGILE BENT.”**

TESTMANAGER OF PROJECTMANAGER

Bestaat een testmanager nog wel? Of is het alleen de titel die we overeind houden terwijl de rol er allang niet meer is? Laat ik beginnen met een omschrijving van de rol en werkzaamheden. Een traditionele testmanager maakt vooral plannen en plannings en zit veel in meetings met IT-projectmanagers die weinig begrijpen van testen. De bedoeling is dat een testmanager hoog-over weet hoe het werkt en aan de omgeving uitlegt wat het doel van een testproces eigenlijk is. Die verantwoordelijkheid moeten we niet onderschatten, ik blijf me verbazen over hoeveel ik nog aan IT-managers moet uitleggen wat testen is. Zelfs aan mijn peers die al 10 jaar in de IT werkzaam zijn. Of je nu wilt of niet, dit onderdeel is onlosmakelijk verbonden aan de rol van testmanager. Wat we hierbij soms vergeten, is dat de testmanager ook een grote rol heeft in uitleggen wat de kwaliteit van een product is. Er bestaat vaak een gedramatiseerd beeld van 'Het aantal blokkerende bevindingen' wat open staat. De testmanager moet dit in perspectief zetten en vertalen naar waarde, of risico bij in productie name. Ook: wat is de impact? En, wat is er nodig om die kwaliteit te verhogen? Veel testmanagers doen (óf staan bekend om het doen van) alleen projectmanagement taken. Maar dat is niet waarvoor je bent aangenomen. Ik zie bij veel collega testmanagers om mij heen, dat zij in de waan van de dag die connectie naar kwaliteit verliezen. Een testmanager hoort het luidst te vertellen aan iedereen om hem of haar heen wat de kwaliteit van het product is.

HERDEFINIËRING VAN DE TESTMANAGER-ROL

Als ik kijk naar mijn taken en verantwoordelijkheden als testmanager, komt daar meer bij kijken dan wat ik hierboven omschreven heb. Zo sta ik in mijn opdrachten dagelijks in contact met meerdere scrum teams. Ik probeer hen te laten communiceren over wat ze samen al zouden moeten testen, voordat we de ketenrisico's pas in de end-to-end test doen. Een verantwoordelijkheid die echt bij de testmanager ligt, juist in een agile omgeving. Ik zie dat daarmee de rol van testmanager zeker hoort bij agile werken, maar misschien niet meer testmanager heet. Zouden we het niet beter een testcoach kunnen noemen? Of testfacilitator? Of zijn we gewoon testcoördinatoren die meer betaald krijgen? Stof tot nadenken!

DOEN ALSOF WE AGILE ZIJN

Naast dat ik de functietitel van testmanager kritisch tegen het licht houd, zet ik ook mijn vraagtekens bij de term agile werken. Want hoeveel organisaties werken nu daadwerkelijk volgens de agile- en scrum-principes? Ik zie regelmatig organisaties die werken in een scaled agile omgeving, tenminste dat is wat ze beweren. En het lijkt vanaf een afstandje ook best wel agile met onder andere een tribe, squads, IT-chapter en guilds. Of juist PI dagen en bigroom plannings. Alleen waar het echt om draait in agile - namelijk kort cyclisch releasen - gebeurt niet. We werken toe naar grote big-bang livegangen, wat dus helemaal niet zo agile is. Logisch, want bij bijvoorbeeld een grote bank kun je niet zomaar een applicatie live zetten in een bestaand landschap. Dus dat mensen (nu) niet kort cyclisch werken voor die eerste grote stap naar livegang voor een business unit, is heel begrijpelijk. Maar waarom blijven we het dan toch krampachtig agile noemen? Terwijl het dat gewoon echt niet is. In mijn carrière als software tester sinds 2009 heb ik vrijwel alleen maar bij organisaties gewerkt die beweren agile te zijn. En geloof me, slechts eentje daarvan was ook daadwerkelijk 100% agile.

IMAGOPROBLEEM

Hebben de testmanager en het agile werken niet te maken met een imagoprobleem? Ik denk namelijk dat we de testmanager juist in de agile wereld, heel hard nodig hebben. Dat ik me genoodzaakt voel om me te verantwoorden voor deze functietitel, heeft vooral te maken met het imago van "ouderwets", "niet kunnen meebewegen", "ontwikkelen zich niet meer" en "doen alleen maar projectmanagement taken". Ik mag mezelf terecht testmanager noemen met mijn TMap Next- en ISTQB-certificaten. Maar toch heb ik altijd een kleine aarzeling en ben ik er niet per se trots op. Terwijl ik hartstikke goed werk doe, dat helemaal past binnen het 'vakje'.

En ook agile werken kampt volgens mij met een imagoprobleem. Alleen dan omgekeerd. Waar het enigszins beschamend lijkt om jezelf testmanager te noemen, is het juist hip om te zeggen dat je agile bent. Als je als organisatie niet agile werkt, dan hoor je er simpelweg niet bij. Dus roepen we met z'n allen heel hard dat we helemaal scrum en agile zijn. Maar in de praktijk zijn we dat eigenlijk helemaal niet.

WAT VIND JIJ? DENK JIJ OOK DAT WE TE MAKEN HEBBEN MET EEN IMAGOPROBLEEM? EN VIND JIJ DAT WE DE FUNCTIETITEL VAN TESTMANAGER Zouden moeten herdefiniëren?

HEB JE EVEN? DIT IS MARIT!

WAAROM PAST HET TESTVAK BIJ JOU?

Een van mijn sterkste eigenschappen is mijn 'helicopterview'. Voordat ik de diepte in ga, probeer ik altijd eerst een globaal plaatje te schetsen. Vaak kijken mensen alleen naar wat en hoe iets gemaakt moet worden. Hierdoor wordt het belangrijkste soms over het hoofd gezien: het klantperspectief en de medewerkers die ermee moeten werken. Ik vind het interessant om de juiste vragen te stellen en te kijken naar alternatieve opties. "Dat klinkt leuk, maar jullie hebben het makkelijkste pad genomen. Wat als we dit zouden doen?" Zo werken we samen aan de beste oplossing.

WAT IS JOUW ALLER-LEUKSTE HERINNERING AAN BARTOSZ?

Het is een hechte club met betrokken medewerkers, waardoor er een familiefteer heerst. Iedereen is bereid om elkaar te helpen en er wordt veel geïnvesteerd in ontwikkeling en training. Mijn leukste herinnering is het jubileumweekend in Lissabon. Ik had geluk, want door corona was het uitgesteld. Hierdoor kon ik direct mee toen ik net in dienst was gekomen. Superleuk! We hebben een weekend lang genoten van verschillende activiteiten, zoals een port proeverij, een jeepsafari door de natuur en een walking diner. Er was voor ieder wat wils en je kon jezelf inschrijven voor de activiteiten die je het meest aanspreken.

WELKE VAARDIGHEID ZOU JE GRAAG WILLEN BEZITTEN?

Hyperfocus lijkt me een geweldige vaardigheid om te hebben! Soms raak ik namelijk te veel afgeleid als ik aan een taak werk, waardoor ik later weer verder moet gaan. Als ik hyperfocus zou hebben, zou ik sneller en efficiënter kunnen werken en dan meteen door kunnen naar de volgende taak. Dat lijkt me ideaal!

"IEDEREEN IS BEREID OM ELKAAR TE HELPEN EN ER WORDT VEEL GEÏNVESTEERD IN ONTWIKKELING EN TRAINING."

"IK DRUK OP ÉÉN KNOP EN ALLE TESTS RUNNEN AUTOMATISCH."

HEB JE EVEN? DIT IS ROBIN!

OMSCHRIJF JEZELF IN 3 WOORDEN?

Sociaal, enthousiast, nieuwsgierig. Hier kan ik kort en bondig over zijn. Ik houd ervan om onder de mensen te zijn. Ik ben overal voor in en als ik iets doe, dan doe ik het goed. Al vanaf kleins af aan heb ik een natuurlijke drang om te leren. En eenmaal iets nieuws geleerd, dan ga ik op zoek naar iets anders. Typisch gevalletje 'Improve your best' kunnen we wel stellen!

WELKE TESTTOOL MAAKT JE WERK MAKKELIJKER?

Al een aantal jaar automatiseer ik mijn testen met Robot Framework. Fantastisch! Ik druk op één knop en alle tests runnen automatisch. Hoeveel makkelijker kun je het nog maken voor jezelf? Op sommige momenten kan ik letterlijk met mijn armen over elkaar mijn werk doen. Hiervoor voerde ik alles handmatig in, keer op keer op dezelfde manier. Dat is nu gelukkig niet meer nodig!

WORDT DE TESTER WEG GEAUTOMATISEERD?

Haha nee, zeker niet! Dit is een grappige discussie die heel vaak terugkomt. Ik zie dat als één grote misvatting. Wat ik een realistischer beeld vind, is dat testautomatisering ervoor zorgt dat je werk op een andere manier ingericht wordt. Je bent niet zozeer bezig met handmatig testen, maar iemand moet wel de testset continu blijven onderhouden en innoveren. De vraag wordt anders en je richt je werk anders in. Meer op ontwikkeling en de techniek erachter. Dat vergt wel wat van de skills van een softwaretester. Hiermee verdwijnt misschien de rol van de traditionele tester, maar de tester an sich sowieso niet.

BARTOILSZ
EVEN WHEN THE BEARD IS NOT FOUND

Bartoilz

**HEB JE INTERESSE
IN EEN FLESJE
BAARDOLIE?
LAAT HET ONS
WETEN,
WIJ VERKOPEN ZE
VOOR € 15,- VOOR
HET GOEDE DOEL!**

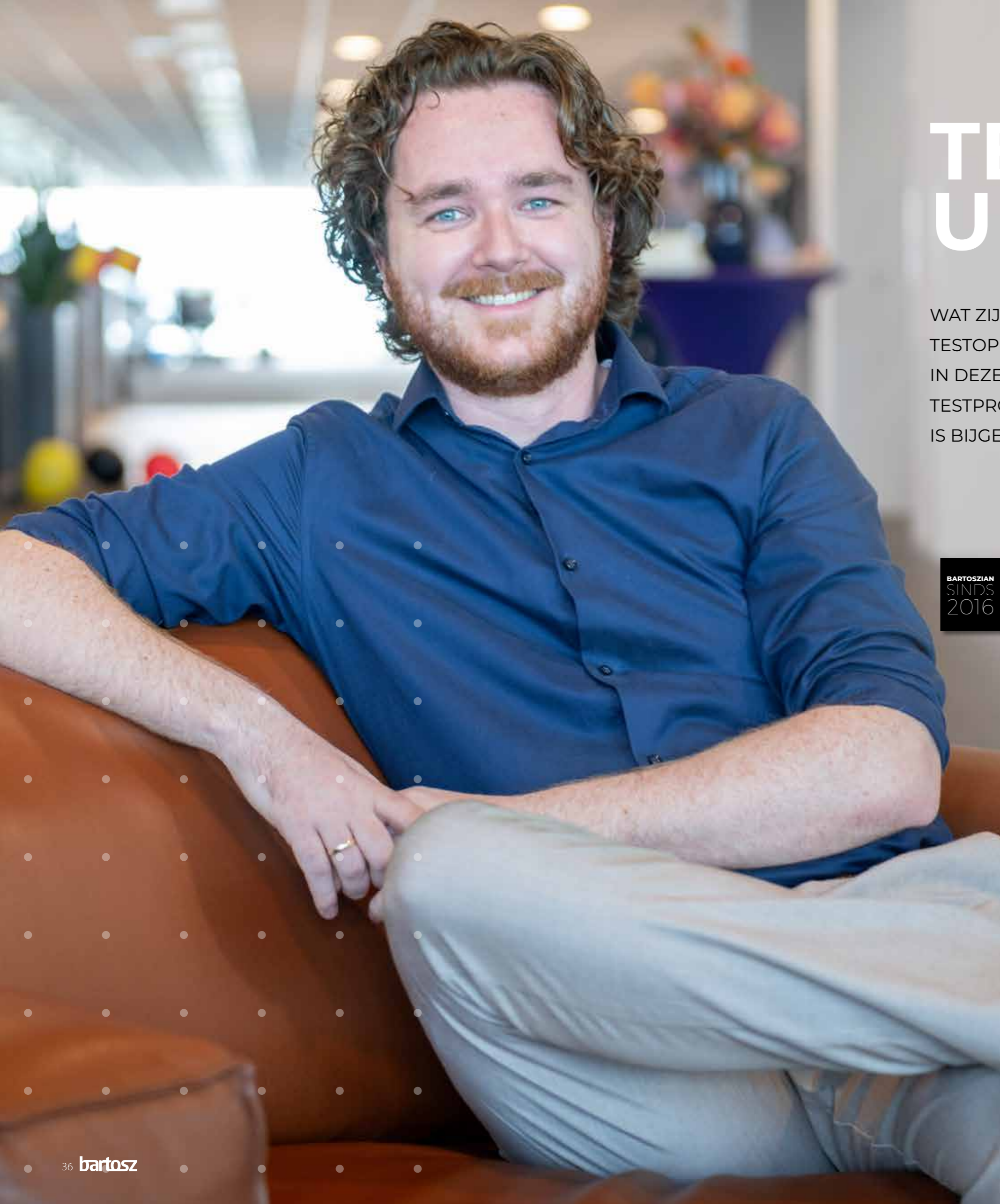

DE BEARDSZ BY BARTOSZ COMMUNITY ONTSTOND TIJDENS ONS 15-JARIGE JUBILEUMWEEKEND IN LISSABON. OMDAT KWALITEIT CENTRAAL STAAT IN ALLES WAT WE DOEN, STARTTE EEN GROEP BAARDDRAGERS HET LABSZ EXPERIMENT 'IMPROVE YOUR BEST BEARD'. SAMEN WERKTEN WE AAN DE ONTWIKKELING VAN DÉ PERFECTE BAARDOLIE VOOR EEN SOEPELE BAARD ZONDER BEARDBUGS.

Het uiteindelijke product is met veel zorg samengesteld. Van het testen van de juiste ingrediënten en geurcombinaties, tot aan het ontwerpen van etiket en verpakking. Een baardolie die niet alleen gemaakt is voor soepelere haren, maar juist ook voor een intensieve verzorging van de huid.

SCENT 404

De unieke formule van onze baardolie bevat vitamine E en natuurlijke oliën van argan, amandel en jojoba. Geïnspireerd door Lissabon kozen Bartosziërs voor een geurmix van citrus, sandelhout, lentebloemen, een vleugje vanille en een hint van zilte zee. Dit geeft Scent 404 een heerlijke geur die zorgt voor een fris en zomers gevoel.

TESTPROJECTEN UITGELICHT

WAT ZIJN DE MEEST INTERESSANTE, UITDAGENDE OF SPECTACULAIRE TESTOPDRACHTEN WAAR ONZE CONSULTANTS AAN GEWERKT HEBBEN? IN DEZE RUBRIEK LATEN WE MEDEWERKERS AAN HET WOORD OVER EEN TESTPROJECT DAT HEN - OP WAT VOOR EEN MANIER DAN OOK - IS BIJGEBLEVEN.

BARTOSZIAN
SINDS
2016

DATA & ANALYTICS IN DE SPOORSECTOR ERIK MEIJER

Onze collega Erik werkte bij een Nederlandse vervoerder op de afdeling Data, Innovatie & Analyse. Een uitdagende omgeving waar zijn ruime ervaring met datawarehouses, BI en Azure goed van pas kwam.

Zijn team – bestaand uit drie testers, twee analisten, vijf ontwikkelaars, een Product Owner en Scrummaster - richtte zich op de complexe KPI's van het spoornet waarover gerapporteerd wordt richting het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Erik hield zich onder andere bezig met de grootschalige datamigratie naar een Azure cloud data platform. Hierin worden alle binnenkomende data eenduidig ontsloten, geïntegreerd en optimaal beschikbaar gesteld. Een solide datafundament waarin CI/CD centraal staat. Onder andere wordt vanuit deze data de reizigerspunctualiteit berekend. Binnen het team was Erik verantwoordelijk voor de testautomatisering. Zijn werkzaamheden hadden voornamelijk betrekking op datamodellering, dataverwerking en het testen daarvan.

“VEEL MENSEN HEBBEN ER BAAT BIJ DAT DE TREINEN OP TIJD RIJDEN. DAT MAAKT HET EXTRA LEUK OM MET DEZE DATA TE WERKEN EN DE VERSCHILLENDE SYSTEMEN TE KOPPELEN.”

WAT MAAKT DIT PROJECT INTERESSANT?

Dat was vooral het werken met zeer complexe data. Om bijvoorbeeld de reizigerspunctualiteit te bepalen, heb je data nodig afkomstig van een reisapp en -website (hoe laat wordt aangegeven dat een trein vertrekt en aankomt?). Deze data wordt gecombineerd met data van de OV-chipkaart (waar en hoe laat checkt een reiziger met zijn OV-chipkaart in en uit?) en met data van het treinverkeer (heeft de trein ook daadwerkelijk gereden en was er sprake van vertraging?). Al die data wordt in een datawarehouse opgeslagen en daar gaan een heleboel berekeningen overheen, om uiteindelijk tot een soort van eindcijfer te kunnen uitkomen.

Wat Erik verder erg leuk vond aan deze opdracht, is het hoge kennisniveau binnen het team. De verschillende inzichten en ervaringsniveaus maken dat we samen echt next level presteerden.

BARTOSZIAN
SINDS
2014

NIEUW APPLICATIELANDSCHAP VOOR CLASSIFICEREN VAN KREDIETRISICO'S EDWARD VAN DER WIELEN

Collega Edward heeft 2,5 jaar gewerkt voor een Nederlandse bank waar hij binnen het change- en implementatieteam als testmanager verantwoordelijk was voor de gebruikersacceptatietesten van de nieuwe applicaties.

Dit betekende dat Edward de nieuwe set applicaties moest introduceren bij gebruikers, voornamelijk kredietanalisten en accountmanagers. Daarvoor had hij veelvuldig contact met gebruikers over de hele wereld, verdeeld over vijf regio's: Europa & Afrika, Azië, Noord-Amerika, Zuid-Amerika en Australië & Nieuw-Zeeland. Deze gebruikers moesten leren werken met een compleet nieuw systeem, wat uiteraard een behoorlijke uitdaging met zich meebracht. Het was de taak van Edward om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen. Het introduceren van een nieuwe IT-oplossing binnen organisaties gaat vaak gepaard met een initiële scepsis. De vraag was dus: hoe creëer je voldoende vertrouwen bij gebruikers om de gebruikersacceptatietest uit te voeren?

“MIJN UITEINDELIJKE DOEL WAS OM MET IEDERE GEBRUIKER EEN GOEDE VERSTANDHOUDING TE CREËREN.”

WAT MAAKT DIT PROJECT INTERESSANT?

De unieke rol die Edward had, maakte voor hem het project interessant. Niet alleen vond hij het leuk om intensief contact te hebben met gebruikers. Ook het meedenken, creëren van vertrouwen en het stellen van duidelijke grenzen maakte zijn rol interessant. “Het leuke aan dit soort projecten vind ik de band die je opbouwt met een grote groep mensen over de hele wereld. In het begin dachten ze misschien ‘wie is die gozer en wat komt hij me nu weer vertellen over testen’. Aan het eind van het project is er vrijwel altijd een hechte band ontstaan.”

HET TESTEN VAN EEN GENERATOR ROY VAN LAMOEN

Testconsultant Roy werkt bij een grote Nederlandse bank onder andere aan het testen van een generator. Een uniek testproject dat veel uitdagingen met zich meebrengt.

In een traditioneel IT-project wordt namelijk een product gebouwd en vervolgens wordt dit product getest. In het geval van dit testproject wordt er geen product gebouwd, maar een platform waarmee webapplicaties gebouwd kunnen worden. Het platform heeft een generieke backend die voor alle producten hetzelfde is. De front-end applicatie wordt middels een generator gegenereerd: de zogenoemde front-end applicatie generator.

Het testen van zo'n generator is makkelijker gezegd dan gedaan. Het team waar Roy onderdeel van is, bouwt alleen de front-end generator. Ze bouwen en onderhouden zelf geen producten. De producten die op het platform draaien, zijn in beheer bij andere teams en daarom lastig om als testbasis te gebruiken. Een wijziging in de applicatie kan namelijk gevolgen hebben voor de testen. Daarom is ervoor gekozen om zelf nep-producten te ontwikkelen waarin alle componenten en functionaliteiten die het platform biedt getest kunnen worden. Creativiteit is hierin heel belangrijk. Vaak worden er combinaties van componenten gebruikt, of worden componenten net anders ingezet dan vooraf bedacht.

WAT MAAKT DIT PROJECT INTERESSANT?

Het testen van alleen de front-end vraagt om een heel andere gedachtegang. Het principe van Je stopt er voor iets in en achter komt er iets uit gaat voor dit project niet op omdat er een 'gat' in het midden zit. Dat 'gat' – de interface tussen front-end en backend – moet het team van Roy vullen door het schrijven van mocks. Dit doen ze met behulp van Wiremock. Dit betekent dat je diepe kennis nodig hebt van de interfaces, welke data er heen en weer moet gaan en hoe je tot een correcte set testdata komt.

Daarnaast vindt Roy het interessant aan dit testproject dat hij nauw in verbinding staat met de productteams en de broker. In zijn rol is hij niet alleen bezig met het testen van het platform, maar vooral ook met ondersteuning bieden aan de teams die de producten afnemen. Dat betreft een stukje opleiding over hoe het platform werkt, maar ook het analyseren van problemen.

BARTOSZIAN
SINDS
2016

“IN MIJN 16 WERKJAREN HEB IK HET NOG NIET EERDER OP DEZE MANIER MEEGEMAAKT.”

TEST AUTOMATION TOOLS

WELKE HEB JE EIGENLIJK NODIG?

JE HEBT BEDACHT DAT JE MET TEST AUTOMATISERING GAAT BEGINNEN. FANTASTISCH! WAAR BEGIN JE DAN? ER ZIJN HEEL VEEL TOOLS. EN ALS JE NOG NIET WEET WAAR JE NAAR OP ZOEK BENT OF WAT JE NODIG HEBT, IS HET MOEILIJK OM DOOR DE BOMEN HET BOS TE ZIEN.

BINNEN BARTOSZ HEBBEN WIJ RUIME ERVARING MET EEN GROOT AANTAL TESTTOOLS. DIT ARTIKEL GEEFT EEN OVERZICHT VAN VERSCHILLENDE TOOLS, WAAR ZE VOOR GEBRUIKT KUNNEN WORDEN, EN WANNEER ZE HET MEEST NUTTIG ZIJN. DE TOOLS IN DE HET FLOW-DIAGRAM ZIJN OPGEDEELD IN VIJF CATEGORIEËN: FUNCTIONEEL TESTEN, LOAD- PERFORMANCE TESTEN, CI/CD, ACCESSIBILITY/UX EN SECURITY.

JE ZULT ONGETWIJFELD TOOLS MISSEN IN DIT OVERZICHT. HET FLOW-DIAGRAM BEVAT EEN SELECTIE VAN DE TOOLS WAAR WIJ DE MEESTE ERVARING MEE HEBBEN. WIJ LICHTEN ER IN DIT ARTIKEL EEN AANTAL UIT, OVER DE REST KUN JE LEZEN IN DE GELIJKNAMIGE WHITEPAPER DIE WE ONTWIKKELD HEBBEN.

PLAYWRIGHT

[HTTPS://PLAYWRIGHT.DEV/](https://playwright.dev/)

Playwright is een gratis open source automatiseringstool die wordt gebruikt voor het automatiseren van webbrowsers. De tool is ontwikkeld door Microsoft (maar niet alleen geschikt voor Windows, ook Linux en MacOS zijn mogelijk) en bedoeld om ontwikkelaars en testers te helpen bij het automatiseren van browserinteracties voor webontwikkeling, webtesting, web scraping en andere taken die interactie met webapplicaties vereisen.

Het werkt in meerdere browsers en maakt gebruik van websockets. Websockets worden gebruikt als een communicatiemiddel tussen de Playwright-bibliotheek en de browserinstanties die het beheert. Het stelt de tool in staat om asynchroon met meerdere browserinstanties te communiceren. De parallelle uitvoering van tests zorgt ervoor dat Playwright ontzettend snel is. Playwright biedt de mogelijkheid om zowel headless als headful (zichtbare) browsers te gebruiken.

JMETER

[HTTPS://JMETER.APACHE.ORG/](https://jmeter.apache.org/)

JMeter is een gratis open source tool voor het uitvoeren van load-, performance-, stress- en spiketests. Het is een effectieve applicatie opgebouwd in Java. Het is zeer geschikt voor het testen van API's. Het simuleert gebruikersverkeer op websites/API. JMeter ondersteunt protocollen en technologieën, waaronder HTTP, HTTPS, FTP, JDBC, SOAP, REST en WebSocket.

Je kan ervoor kiezen om tests headless uit te voeren met JMeter. Dat wil zeggen, zonder te zien wat er gebeurt. Dit is minder belastend voor je computer waardoor de tests realistischer zijn. Andersom werkt het ook, waardoor je bij het opzetten van je tests kunt zien wat er gebeurt en kunt tweakken waar nodig.

ROBOT FRAMEWORK

[HTTPS://ROBOTFRAMEWORK.ORG/](https://robotframework.org/)

Dit is een open source testrunner. Het is een gebruikersvriendelijke en flexibele tool, met een veelzijdige syntax die uitgebreid kan worden met Python, dit maakt Robot makkelijk in gebruik. Het heeft een breed scala aan bibliotheken en tools beschikbaar, die ontwikkeld worden door de community. Robot integreert op een modulaire manier met veel andere tools. Voorbeelden zijn: Selenium, Playwright, en Requests. Op deze manier kan Robot voor de meeste soorten tests ingezet worden. Het is handig om een version management tool als GIT te gebruiken.

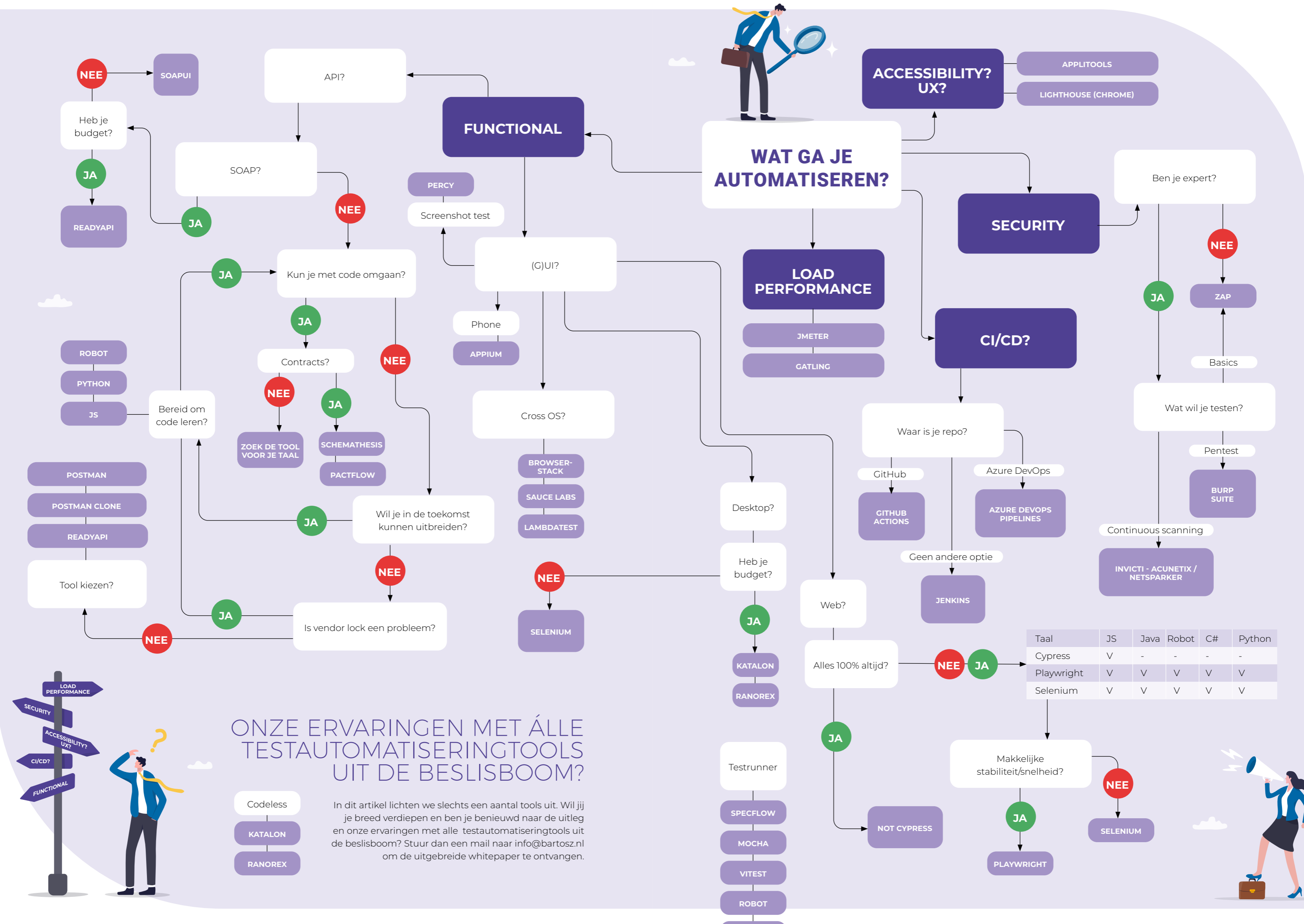
De vrijheid die Robot Framework biedt kan ook een valkuil zijn, omdat je het op heel veel manieren kan inrichten. Als je niet goed nadenkt over een goede opzet en inrichting, dan ligt het risico op de loer dat je gaat dwalen in je eigen bouwwerk.

SPECFLOW

[HTTPS://SPECFLOW.ORG/](https://specflow.org/)

Dit is een gratis Behavior Driven Development (BDD) tool. BDD is een manier van testen waarbij je expliciet de business processen (en dus business mensen) meeneemt. Het gebruikt domein-specifieke taal om de uitkomsten van de test te beschrijven. Maar geschreven in taal die erg op Engels lijkt om het leesbaar te houden. Net als Cucumber gebruikt dit Gherkin. Hiermee is het goed bruikbaar voor mensen met verschillende skillsets, en niet alleen voor mensen die ook code kunnen schrijven.

ONZE ERVARINGEN MET ÁLLE TESTAUTOMATISERINGTOOLS UIT DE BESLISBOOM?

- Codeless
- KATALON
- RANOREX

In dit artikel lichten we slechts een aantal tools uit. Wil jij je breed verdiepen en ben je benieuwd naar de uitleg en onze ervaringen met alle testautomatiseringstools uit de beslisboom? Stuur dan een mail naar info@bartosz.nl om de uitgebreide whitepaper te ontvangen.

Taal	JS	Java	Robot	C#	Python
Cypress	V	-	-	-	-
Playwright	V	V	V	V	V
Selenium	V	V	V	V	V

HEB JE EVEN? DIT IS STEFAN!

HOE BEN JE IN HET TESTVAK TERECHT GEKOMEN?

Ik heb een opleiding aan het Nederlands luchtvaart college (MBO College Airport) gedaan en een opleiding Vrijtijdsmanagement. Tussendoor heb ik op verschillende plekken gewerkt en heel wat afgereisd. Zo ben ik een jaar in Indonesië geweest, een half jaar in Engeland en heb ik twee jaar met mijn vrouw door Australië en Nieuw-Zeeland gereisd. Toen ik in 2012 daarvan terugkwam, was ik op zoek naar een baan. Mijn zwager is ooit per toeval in het testvak terecht gekomen en hij vertelde altijd met veel enthousiasme over zijn werk. Na een goed gesprek met hem, besloot ik die gok ook te wagen. Voor iemand die altijd bezig is met procesverbetering en niets liever doet dan webshops (uit)testen, leek dit een goede keus. En wat blijkt: dat was het ook. Ik ben gestart bij Valori met de masterclass software testen en heb daar – nu zeven jaar later – nog steeds geen spijt van.

WELKE TRAINING KUN JE IEDERE TESTENGINEER AANRADEN?

Dat is de training Behavior Driven Development (BDD). Super interessant en waardevol. Ik ben in mijn opdracht bij Achmea met deze tool in aanraking gekomen. Het mooie ervan is dat je leert om een scenario te schrijven in hele duidelijke en begrijpelijke taal. Met behulp van Gherkin beschrijf je het gedrag van het systeem, door middel van de syntax 'Gegeven (Given), Als (When), Dan (Then)'. Hierdoor begrijp je heel goed wat je aan het automatiseren bent. Vergeleken met andere programmeertalen is BDD redelijk laagdrempelig. Iedereen kan dat stukje scenario leren formuleren. Het stukje code dat eraan verbonden is, moet je nog wel zelf schrijven, maar dat is prima te doen. Ik kan oprecht iedere software tester deze tool en training aanraden.

WAT STAAT ER NOG OP JOUW VERLANGLIJSTJE?

Ik wil nog meer zien van de wereld, want reizen verveelt nooit! Op mijn verlanglijstje staat Japan en een camperreis door Canada met de kinderen. Dat avontuurlijke wil ik graag aan zee meegeven. Aan het zwembad liggen in een luxe resort is ook leuk. Maar een bezoek aan unieke en bijzondere plekken in de wereld, is wat je je later nog herinnert.

“IK WIL NOG MEER ZIEN
VAN DE WERELD, WANT
REIZEN VERVEELT NOOIT!”

“OP EEN IDEALE
ZONDAG HEB IK
LEKKER VEEL TIJD
VOOR MEZELF.”

HEB JE EVEN? DIT IS AFIEF!

WAT IS VOLGENS JOU EEN TYPISCHE TESTER?

Ik denk dat je de tester van tegenwoordig niet meer in een hokje kunt plaatsen. De rol is onder andere door agile ontwikkelen zó divers geworden. Technische skills zijn bijvoorbeeld belangrijker geworden, maar tegelijkertijd kan het faciliteren van een meeting ook tot de kerntaken behoren. Het is al lang niet meer zo dat een tester alleen maar functionele tests uitvoert en checkt of een systeem of platform het doet. De tester van tegenwoordig is heel rond. Over welke skills je als testconsultant moet beschikken, hangt onder andere af van de manier van werken bij de opdrachtgever (agile of niet, testautomatisering of handmatig testen), maar ook de branche waarin de organisatie zich bevindt is van invloed. Ga je aan de slag bij een overheidsinstelling, of bij een commercieel bedrijf?

WELKE TESTTOOL HEEFT JE WERK ECHT GEMAKKELIJK GEMAAKT?

In een van mijn opdrachten heb ik gewerkt met de tool ReadyAPI. Hiermee kun je geautomatiseerd services en API's testen. Ideaal wat mij betreft! Vooral voor luie mensen zoals ik 😊, want met één druk op de knop wordt het testwerk gedaan en kan ik de resultaten bekijken. De projecten moet je wel zelf in de tool bouwen, en daar komt wat ingewikkeld programmeerwerk bij kijken. Maar eenmaal klaar is het een kwestie van drukken maar.

HOE ZIET JOUW IDEALE ZONDAG ERUIT?

Als een zorgeloze zondag. En daar heb ik niet veel voor nodig. Op een ideale zondag heb ik lekker veel tijd voor mezelf. Beetje sporten, chillen op de bank of met ons gezin lekker wandelen of fietsen. Lekker ongestoord ons ding kunnen doen.

MEDUX

“JOEY BEGRIJPT DIRECT WAT IK BEDOEL ALS IK IETS UITLEG. SAMEN ZORGEN WIJ VOOR GOEDWERKENDE FUNCTIONALITEIT VAN DE PRODUCTEN.”

MEDUX BIEDT HULPMIDDELEN EN DIENSTEN AAN ZORGINSTELLINGEN EN EINDGEBRUIKERS OM DE BEWEGINGSVRIJHEID VAN MENSEN MET EEN BEWEGINGSBEPERKING TE VERGROTEN. ZO BIEDT MEDUX KWALITEIT VAN LEVEN, IN ELKE FASE VAN HET BESTAAN. IN DEZE 'MIJN KLANT & IK' VERTELLEN ASHWINIE SEWRADJ (PRODUCT OWNER INTEGRATIE BIJ MEDUX) EN JOEY VAN HOEK (BARTOSZ) OVER HUN SUCCESVOLLE SAMENWERKING EN HOE ZIJ DE IT BINNEN MEDUX NAAR EEN HOGER LEVEL TILLEN.

ASHWINIE OVER JOEY

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

Bij Medux vervul ik de functie van product owner. Ik werk samen met mijn collega's nieuwe user stories uit voor het team en Joey ondersteunt mij met name in de quality assurance. Van ontwikkeling tot beheer, Joey draagt bij aan het leveren van beheersbare functionaliteit. Hij neemt mij veel taken uit handen! Zo heb ik meer tijd om me op andere zaken binnen het bedrijf te focussen.

WAAROM VORMEN JULLIE ZO'N GOEDE COMBINATIE?

Joey begrijpt direct wat ik bedoel als ik iets uitleg. Hij is goed in het borgen en valideren dat iets ook daadwerkelijk werkt. Samen zorgen wij voor goedwerkende functionaliteit van de producten.

HOE ZIET EEN WERKDAG VOOR JULLIE ERUIT?

's Ochtends starten we met het team en nemen we de ruimte om elkaar op de hoogte te brengen van de voortgang van de werkzaamheden die er liggen. Wanneer ik tijdens een werkdag nieuwe features of user stories uitwerk, helpt Joey meedenken met de testbaarheid van deze stories. Verder gebeurt het regelmatig dat ik de werking van functionaliteit wil toetsen om zo het juiste gesprek aan te gaan met de business. Joey speelt hier vaak ook een rol in omdat hij een goed beeld heeft van testdata en testmogelijkheden.

JOEY OVER ASHWINIE

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

We lopen samen het gehele ontwikkelproces door: van het vooraf bedenken van de user stories en bijbehorende acceptatiecriteria, het testen van de opgeleverde functionaliteiten tot het onderzoeken van incidenten in de productie-omgeving. We werken dus nauw samen!

WAT MAAKT MEDUX EEN LEUKE KLANT?

De afgelopen jaren heeft de IT-afdeling bij Medux steeds meer aandacht gekregen. Om maar een voorbeeldje te noemen: we hebben het team in één jaar tijd uitgebreid met 10 testers! Hierdoor kunnen we het gehele testproces optuigen en stroomlijnen. Het is heel interessant om hier een bijdrage aan te mogen leveren. Daarnaast help ik collega's met het opzetten van test automation en dat zorgt voor een leuke afwisseling. Ook heeft Medux een enorme maatschappelijke betrokkenheid. Onder de labels Medipoint en Harting-Bank leveren zij allerlei hulpmiddelen aan particulieren, gemeenten en zorginstellingen. Hierdoor kunnen mensen met fysieke beperkingen zo comfortabel mogelijk leven. De mindset om mensen zo goed mogelijk te helpen zie je binnen de gehele organisatie terug, ook bij IT!

WAT IS JOUW TOEGEVOEGDE WAARDE VOOR ASHWINIE?

Als tester ben ik continu aan het bedenken welke uitzonderingen en randscenario's er kunnen optreden. Deze moeten tijdens het development proces ook afgedekt worden. Ashwinie is heel goed in het verwoorden van de wensen van de business en met mijn kritische blik en het bedenken van foutpaden zorgen we er samen voor dat er functionaliteit wordt ontwikkeld die bijdraagt aan een soepeler bedrijfsproces.

“DE ENE OPLOSSING IS BETER DAN DE ANDERE, MAAR DE MEESTE OPLOSSINGEN HEBBEN WEL DEZELFDE OVEREENKOMSTEN.”

BARTOSZIAN
SINDS
2018

TESTAUTOMATISERING DE VOORUITGANGSVAL VAN DE TESTWERELD

Jochem Schenk

WE AUTOMATISEREN TESTEN OM SNELLER FEEDBACK TE LEVEREN. MAAR HOE VAAK LEVERT DIT IN DE PRAKTIJK LOGGE, ZWARE EN DURE TESTAUTOMATISERING OPLOSSINGEN OP DIE UREN NODIG HEBBEN VOOR ZE JE VAN DIE 'SNELLE' FEEDBACK VOORZIEN? DEZE 'SNELLE' FEEDBACK KOST ZOVEEL GELD EN TIJD, DAT HET EIGENLIJK VERSPILDE MOEITE IS. KOMT DIT OMDAT TESTAUTOMATISERING ONWIJS MOEILIJK IS? WE HET DOEN OMDAT HET MOET? OF IS TESTAUTOMATISERING DE VOORUITGANGSVAL VAN DE TESTWERELD?

VOORUITGANGSVAL IN DE LANDBOUW

Even een stap terug, want wat is een vooruitgangsva? Ik kwam het woord voor het eerst tegen in het boek “De geschiedenis van de vooruitgang” van Rutger Bregman. Het greep me meteen en ik kwam het begrip daarna steeds vaker tegen. Een vooruitgangsva laat zich in het kort beschrijven als een gebeurtenis die wordt beschouwd als vooruitgang, maar die in het begin vooral een achteruitgang is. Neem de uitvinding van de landbouw. Rond 10.000 v.Chr. begonnen jagers en verzamelaars de eerste vorm van landbouw te bedrijven. Landbouw resulteerde erin dat men langere dagen moest werken om tot uiteindelijk een eenzijdiger dieet te komen. Een forse achteruitgang dus. Het duurde vele jaren voordat de mensheid uiteindelijk de voortgang ervaarde. Want landbouw leidde er ook toe dat steeds groter wordende groepen mensen op een kleiner stukje land konden samenleven. En uiteindelijk kreeg ook de boer een veelzijdiger dieet, omdat steeds meer mensen met hun eigen specialisme zich bij hem in het dorp gingen vestigen. Door alle ontwikkelingen in de landbouw kunnen we meer mensen dan ooit van voedsel voorzien.

DE ACHTERUITGANG VAN TESTAUTOMATISERING

Maar nu weer terug naar testautomatisering. Want is dit ook een vooruitgangsva? Samen met de automatisering van het kantoorleven kwam ook het automatiseren van testen. Een hele logische ontwikkeling die nog belangrijker werd door de overstap naar het iteratief werken. Testautomatisering zou hieraan kunnen bijdragen, doordat je in korte tijd een regressie kunt draaien over de gehele omgeving. De praktijk is echter

weerbarstiger. Ik loop inmiddels al ruim 10 jaar mee in het testvak en ik ben daarmee al verschillende testautomatisering oplossingen tegengekomen. De ene oplossing is beter dan de andere, maar de meeste oplossingen hebben wel dezelfde overeenkomsten. Ze zijn arbeidsintensief, complex en moeilijk overdraagbaar. Hierdoor gebeurt het vaker dan eens dat complete oplossingen aan de kant worden geschoven, omdat een nieuwe tester vertrouwd is met een andere tool en daarmee volledig opnieuw begint.

DE WEG NAAR VOORUITGANG

Ik zie echter wel een verbetering. Waar softwareontwikkeling stappen zet op bijvoorbeeld het gebied van Low Code platforms zet ook testautomatisering stappen. Waar ik in het begin worstelde met zelf geknutselde oplossingen in Excel, werk ik nu met oplossingen in Java en Selenium. Waar ik in het begin dus vooral de achteruitgang ervaarde, begin ik ook steeds meer de vooruitgang te ervaren. Als tester ben ik daarmee een van de vele in een groter wordende open source community van professionals die hun oplossingen en expertise delen. Vroeger zat de testautomatiseerder in een hoek van het kantoor te coderen en wist niemand precies wat hij deed. Tegenwoordig is het werk onderdeel van het team en werkt iedereen eraan mee terwijl de business begrijpt wat de testen toevoegen door het gebruik van bijvoorbeeld Gherkin. In de toekomst voorzie ik dat de drempel voor testautomatisering steeds lager wordt, net als het implementeren ervan. Mijn mening is dan ook dat testautomatisering zeker een vooruitgangsva is, maar dat het inmiddels tijd is om de voordelen van de voortgang te oogsten.

DÉ CONFERENTIES OP HET GEBIED VAN SOFTWARE TESTEN

Hier wil je bij zijn

ALS TESTPROFESSIONAL IS HET SUPERBELANGRIJK OM JE KENNIS UP-TO-DATE TE HOUDEN. EN WAAR KUN JE NU BETER JE SKILLS BIJSPIJKEREN, DAN OP EEN CONFERENTIE OF KENNISEVENT OVER SOFTWARE TESTEN? BINNEN BARTOSZ STIMULEREN WE MEDEWERKERS NIET ALLEEN OM TESTCONFERENTIES TE BEZOEKEN, MAAR OOK OM ZÉLF OP HET PODIUM TE STAAN.

MUST-VISITS

We kunnen ons voorstellen dat je vanwege het grote aanbod aan conferenties 'door de bomen het bos' niet meer ziet. Daarom geven we je hierbij een overzicht van de conferenties en kennisevents in Europa die wij de moeite waard vinden om te bezoeken. Neem voor actuele data, prijzen en locaties een kijkje op de betreffende conferentie websites.

HEB JE EVEN? DIT IS YORIK!

DROOMDE JE ALS KIND AL VAN EEN BEROEP ALS SOFTWARE TESTER?

Absoluut niet. Ik wilde politieagent op de motor worden. Ook droomde ik ervan om Formule 1 coureur te zijn. Beide is niet echt gelukt, haha. Uiteindelijk ben ik tijdens mijn studie Digitale Communicatie door mijn broer – die destijds al actief was in de testwereld – geïnspireerd geraakt. Hij bracht mij in aanraking met testautomatisering en ik was gelijk enthousiast: de combinatie van techniek, coderen en het communicatieve aspect. Op die manier ben ik het testvak ingerold, maar dat had ik van tevoren nooit bedacht.

DE ULTIEME KLANT OM VOOR TE WERKEN?

Haha, als ik mag dromen, dan zou ik wel voor Tesla willen werken. Ik zag toevallig laatst een vacature voorbijkomen en dacht: als Bartosz ooit Tesla als opdrachtgever krijgt, wil ik daar sowieso voor gaan werken. Dat komt mede omdat ik zelf ook een Tesla rijd. Ik vind die techniek gewoon heel interessant. Echte voorlopers zijn het. Verder is de definitie van een 'goede' opdrachtgever voor mij dat ik vertrouwen krijg en zelf mijn eigen opdracht kan vormgeven. Tuurlijk krijg je richtlijnen en kaders, maar daarbij vind ik vrijheid in uitoefening heel wenselijk.

HOE ZIET JOUW IDEALE ZATERDAG ERUIT?

In ieder geval met mooi weer, want daar houd ik van. Ideaal zou verder zijn dat mijn kids me niet te vroeg wakker worden rond half 9 terwijl ik 'papa, papa, papa' op de gang hoor, is het begin van een mooie dag. Daarna zou ik met ze gaan wandelen of fietsen. Lekker ontspannen buiten zijn. 's Middags als de kinderen op bed liggen, zou ik gaan motorrijden. 's Avonds lekker eten om vervolgens op de bank te ploffen en rustig een filmpje kijken. Perfect toch?

“ALS IK MAG DROMEN, DAN ZOU IK WEL VOOR TESLA WILLEN WERKEN.”

“DAT GENEUZEL MET VROUWEN IS NIETS VOOR MIJ.”

HEB JE EVEN? DIT IS CINDY!

WAT VIND JE VAN WERKEN IN EEN MANNENWERELD?

Ik heb altijd al veel vrienden gehad, naast vriendinnen. En tijdens mijn studie Informatica en Informatiekunde werd ik ook omringd door jongens. Ik heb daar totaal geen moeite mee. Sterker nog, ik heb altijd meer gedoe met mijn vriendinnen-groepjes dan met mijn vriendengroepjes. Dat geneuzel met vrouwen is niets voor mij. 😊 Werken in een mannenwereld, zie ik dus alleen maar als een voordeel.

WELKE TESTOPDRACHT IS JOU HET MEEST BIJGEBLEVEN EN WAAROM?

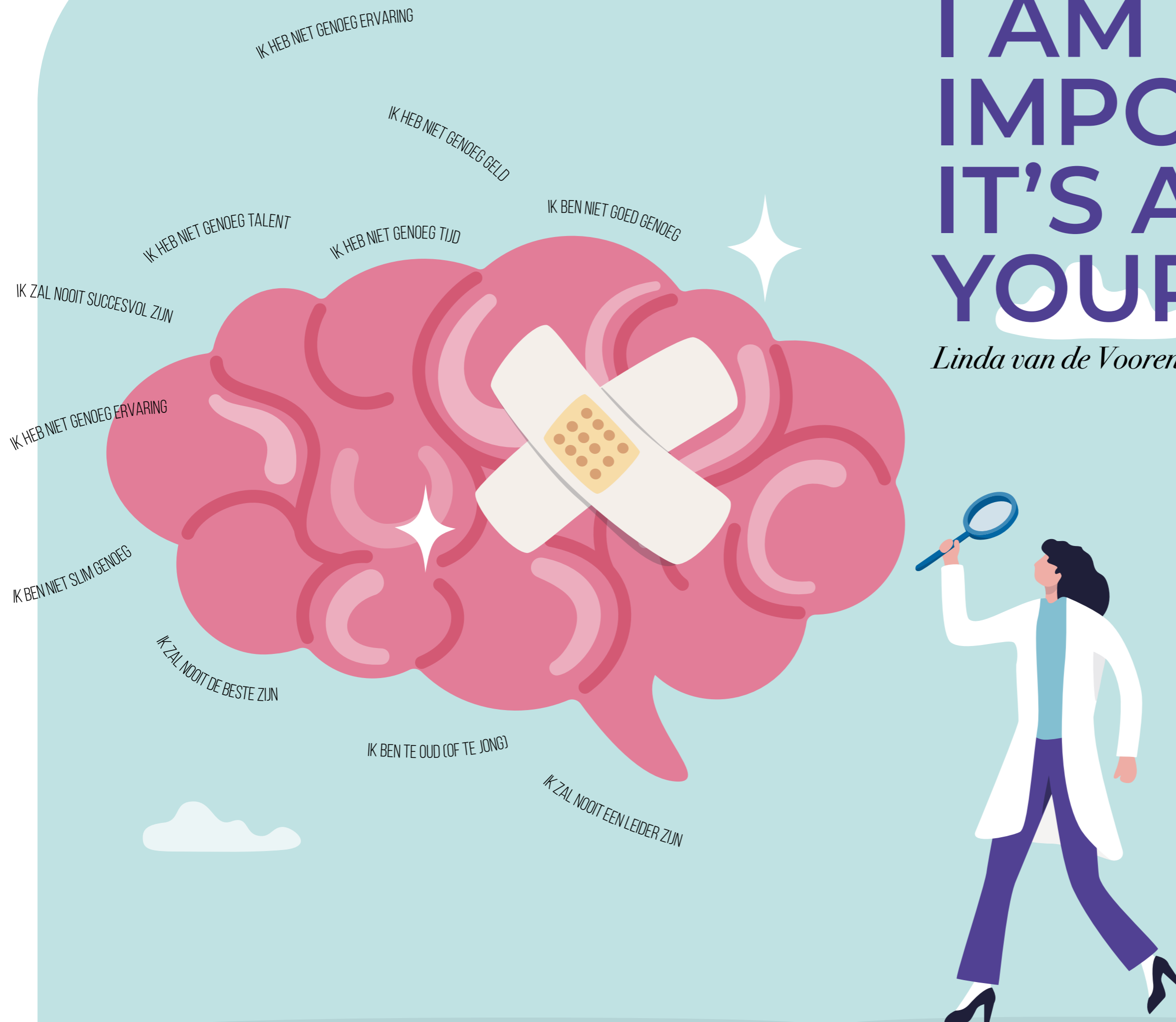
Dat is een opdracht via Bartosz bij de Hema! Het ging om een gebruikersacceptatietest, vlak voor de livegang van de destijds nieuwe 'Meer Hema' app. Sowieso vond ik het leuk om zo'n commerciële applicatie te testen die veel mensen kennen en gebruiken. Maar wat deze opdracht extra leuk maakte, was dat ik de app na de testwerkzaamheden mocht behouden. En dus óók alle punten die ik 'gespaard' had bij het scannen en testen van producten. 😊 Toen de app dus eenmaal live was, kon ik profiteren van leuke kortingen bij de Hema.

WAT VIND JE HET LEUKST AAN WERKEN BIJ BARTOSZ?

Ik ben vast niet de eerste die dit antwoord geeft, maar dat zijn - natuurlijk - de weekendjes weg. Daar kijk ik echt altijd enorm naar uit. Inmiddels sta ik bij de Bartoszians tijdens die weekenden bekend om mijn shotjes. Of ja, de shotjes die ik aan de bar bestel en vervolgens enthousiast uitdeel. 😊 Ik drink ze zelf niet allemaal natuurlijk, maar vind het gewoon heel erg leuk om in de kroeg met een dienblad rond te gaan. Tijdens die informele momenten geniet ik echt van de fijne bedrijfscultuur. Bij Bartosz is iedereen gelijk aan elkaar, of je nu manager bent of consultant; net in dienst of al 10 jaar werkzaam bij de organisatie. Ik zie mezelf daarom ook niet snel overstappen naar een andere detacheerder. Kan me niet voorstellen dat ik het ergens anders beter of leuker ga hebben.

I AM NOT THE IMPOSTOR, IT'S ALL IN YOUR HEAD!

Linda van de Vooren

WAT IS HET IMPOSTOR-SYNDROOM?

Het is de hardnekkige overtuiging dat je succes verdient of behaald is op een legitieme manier, door je eigen moeite en vaardigheden, maar dat je jezelf nog steeds een bedrieger voelt. Dus, je weet dat je het kan, er is bewijs dat je het kan, maar toch voel je je een bedrieger.

BEPERKENDE OVERTUIGINGEN

Het impostor-syndroom is onderdeel van een grotere set van beperkende overtuigingen. Een beperkende overtuiging is een oordeel over jezelf waarvan jij denkt dat waar is, en wat je tegenhoudt.

Als je denkt dat je slecht bent in het geven van presentaties, dan ga je waarschijnlijk de kans om een presentatie te geven uit de weg. Hierdoor kan je in een negatieve staat van zijn blijven, en dat heeft invloed op hoe je je voelt.

Enkele voorbeelden van beperkende overtuigingen:

- Ik ben niet goed genoeg
- Ik ben te oud (of te jong)
- Ik heb niet genoeg tijd
- Ik ben niet slim genoeg
- Ik heb niet genoeg ervaring
- Ik zal nooit succesvol zijn
- Ik heb niet genoeg geld
- Ik zal nooit de beste zijn
- Ik heb niet genoeg talent
- Ik zal nooit een leider zijn

WAT KAN JE IMPOSTOR-SYNDROOM VERSTERKEN?

Er zijn wat dingen die het nog lastiger maken om geen impostor-syndroom te ervaren. Deze onderwerpen wil ik graag uitlichten voor ik de tips benoem hoe je met het impostor-syndroom om kan gaan.

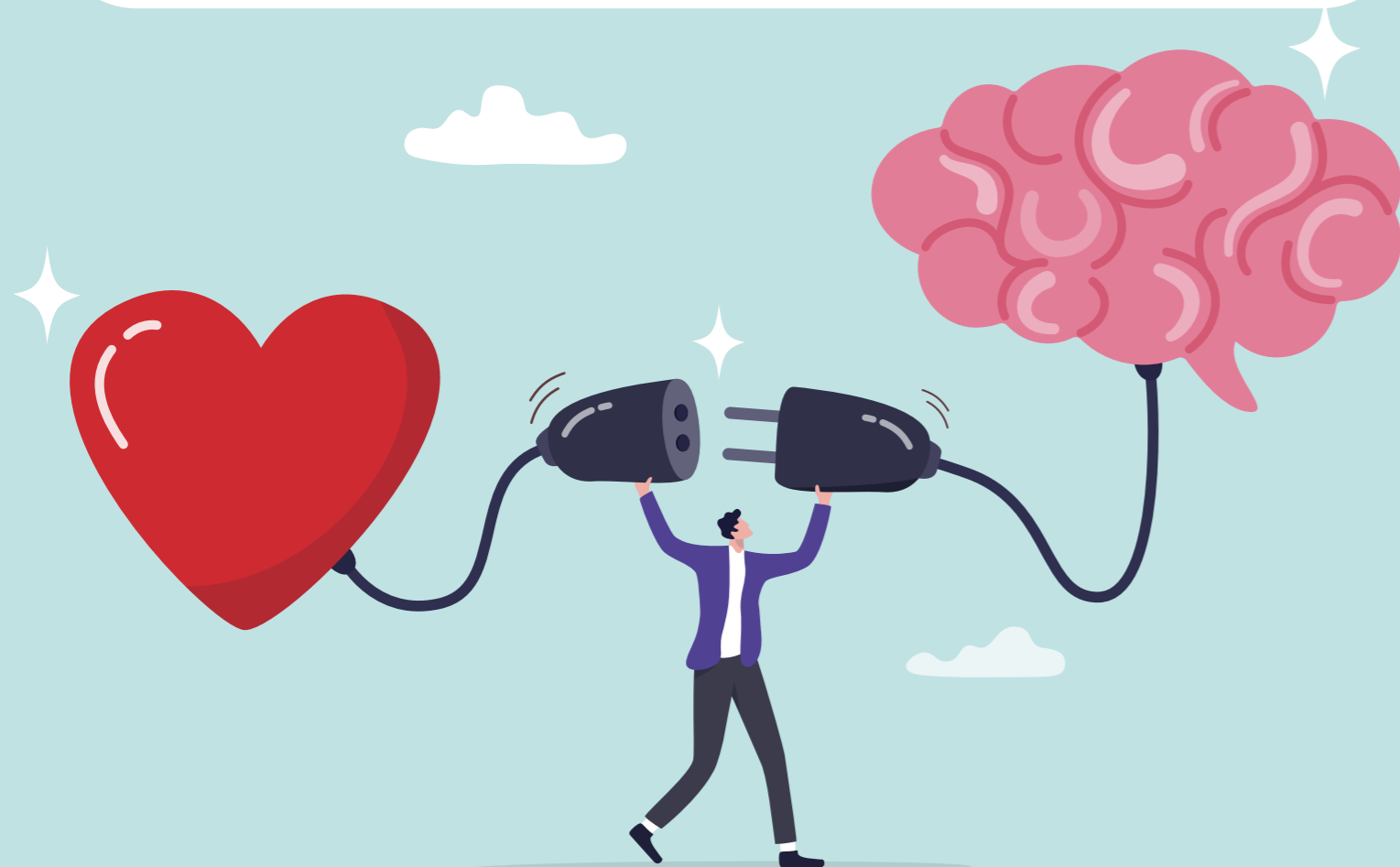
DUNNING-KRUGER EFFECT

Het Dunning-Kruger effect is een cognitief vooroordeel waarbij mensen met beperkte competenties in een specifiek domein, hun vaardigheden overschatten. Iemand met het Dunning-Kruger effect is volslagen zeker van diens zaak, en brengt dat ook zo. Dit gaat iemand met het impostor-syndroom altijd aan het twijfelen brengen. Vaak onterecht.

NEURO DIVERSITEIT

Mensen met neurodiversiteit hebben ook te maken met het impostor-syndroom. Zij leven in een wereld die niet is ingericht voor de werking van hun brein. Dat geeft veel uitdagingen, er is één uitdaging die ik graag wil uitlichten: masking.

Neurodiverse mensen doen vaak aan masking, dat betekent dat ze gedrag aanmeten waarvan ze denken dat ze het zouden moeten vertonen in die situatie. Ze kopiëren of proberen met logica te redeneren hoe ze zouden moeten reageren. Er zijn personen, zeker mensen die pas op latere leeftijd een diagnose hebben gekregen, die zich niet bewust meer zijn wanneer ze masken en wanneer niet.

10 TIPS

TEGEN HET IMPOSTOR-SYNDROOM

Er zijn veel dingen die je kan doen tegen het impostor-syndroom. Ik deel graag mijn favoriete tips.

TIP 1

JE INTERNE CRITICUS

Leer het stemmetje in je hoofd kennen en negeer het niet. Ik bedoel het stemmetje wat gemene dingen tegen je zegt wanneer je ergens over twijfelt. Het stemmetje heeft meestal geen gelijk, het reageert uit angst. Het heeft mij geholpen om vrienden te worden met het stemmetje. Je kunt niet van je stemmetje af komen. Ik heb de mijne een naam gegeven, een metafoor. Mijn stemmetje heb ik Hannibal Lecter genoemd. Wanneer Hannibal mij weer gemene dingen vertelt zeg ik: 'Bedankt voor het delen, ik ga nu niet naar je luisteren.'

TIP 2

PIPPI LANGKOUS

Er is een quote die bekend staat als een quote van Pippi Langkous: "Ik heb het nog nooit gedaan dus ik denk dat ik het wel kan!". Deze quote heeft Astrid Lindgren alleen nooit voor Pippi geschreven. De quote is niet van Pippi, maar is wel sterk. Dat je iets nog nooit gedaan hebt is geen voorbode voor de uitkomst wanneer je het gaat doen. Iets nieuws doen is soms eng en dat is helemaal goed. Dát is precies waar wij de energie van Pippi goed kunnen gebruiken.

TIP 3

KLEED JE VOOR DE BAAN DIE JE WILT

Vroeger dacht men dat als je in pak naar kantoor ging, dat mensen je dan serieus namen en je kansen toegespeeld zou krijgen om verder te komen. Er is iets voor te zeggen dat je je netjes en verantwoord mag kleden, maar het idee dat je persé strak in pak moet, is niet meer. Voor mij werkt het altijd heel goed als ik me kleed hoe ik me wil voelen. Zo trek ik vaak iets roods aan wanneer ik een spannende meeting heb of een gesprek ga voeren waar ik tegenop zie, dat geeft mij een sterk gevoel. Je kan kleding gebruiken om jezelf krachtiger te laten voelen of meer zelfvertrouwen te voelen.

TIP 4

BEWIJS JEZELF DAT JE HET (WEL) KAN

Je wilt voor het eerst alleen op vakantie gaan en dat vind je spannend, je twijfelt. Dat is heel begrijpelijk, maar misschien niet terecht. Je kunt eerst een kleine versie doen, of de eerste stap uitvoeren om jezelf vertrouwen te geven dat je het (wél!) kan! In plaats van naar de andere kant van de wereld, ga je een middag naar een Nederlandse stad die je nog niet kent. Door met kleine acties en stappen jezelf meer vertrouwen te geven in een goede afloop, kun je aan jezelf bewijzen dat je het wel kan.

TIP 5

VRAAG DE JUISTE MENSEN OM FEEDBACK

We hebben allemaal weleens een feedback training gehad. Er zijn verschillende methodes, populair zijn de ik-ik-jij of de sandwich methode. Het geven en krijgen van feedback is één ding. Wat er vaak niet behandeld wordt, is het vragen van feedback aan de juiste mensen.

Bijvoorbeeld: je familie houdt van je. Misschien komen je ouders uit de generatie die hun hele leven bij dezelfde werkgever werken, die nooit om salarisverhoging vragen, tot aan pensioen eervol de jaren afmaken en daar nooit over klagen. Zij vinden: je weet wat je hebt, dus waarom zou je dat in gevaar brengen? Als je dan aan je familie vraagt of zij het een goed idee vinden als je naar een andere baan gaat, dan zou hun natuurlijke reactie kunnen zijn: "Nee, waarom?!". Zij willen niet dat je verliest wat je nu hebt en ze vinden het misschien een te groot risico 'om het allemaal te verliezen'. Maar wat ze niet zien, is dat je stilstaat in je carrière. Dat je juist voor jezelf deze stap maakt en dat het risico wat daarbij hoort, voor jou acceptabel is. Vraag feedback aan de juiste mensen en dat zijn soms mensen die je een stukje 'tough love' moeten geven, want die nieuwe baan kan eng zijn, maar wél de juiste stap.

TIP 6

STAP UIT JE COMFORTZONE

Vaak wordt in relatie tot comfortzone dat vierkantje uitgebeeld, met het x-je ernaast waarbij staat 'Where the magic happens'. Ik denk niet dat het zo zwart wit is dat er één lijn is. Ik zie het graag meer als regenboog. Het zijn allemaal kleine stapjes die in elkaar overlopen, en dat daarbuiten bijvoorbeeld ook nog ultraviolet is. Je kan het niet zien, maar dat betekent niet dat het er niet is.

Als het te ver is om helemaal buiten je comfortzone te gaan, doe dan een (klein) stapje. Is een stap te ver, doe dan alleen de eerste kleur die je tegenkomt. Als dat te ver is, dan alleen je grote teen. Het kan je helpen om comfortabel te worden in oncomfortabele situaties, want daar zit (helaas) heel veel groei.

TIP 7

DE MEESTE MENSEN DOEN MAAR WAT

Soms hoor je iemand in een meeting iets zeggen waarvan je denkt: "Wow, geniaal. Daar is vast goed over nagedacht". Achteraf vraag ik ze wel eens: "Hoe kwam je eigenlijk op dat idee?". Regelmatig krijg ik als antwoord: "Geen idee, ik dacht het en zei het". Niet alles wat anderen doen is een vooraf uitgewerkt plan.

Niet alles is met voorbedachten rade en soms mag je het gewoon 'wingen'. Doe het, en kijk wat ervan komt. Wie weet bewijs je jezelf dat je het stiekem al kon.

TIP 8

DE 10.000 UREN REGEL

Deze tip komt van het boek van Phyllis Lane: '10.000 hours you become what you practice' en het boek van Malcolm Gladwell 'Outliers'. Deze boeken zijn helaas geen magische formule. Phyllis is er later op teruggekomen dat het niet 'alleen' 10k uren is die je ergens op de juiste manier in moet stoppen. Familie, cultuur en vriendschappen zijn ook noodzakelijk voor individueel succes. Ik speel als hobby saxofoon. Bijna elke dag pak ik mijn saxofoon wel even om te 'oefenen'. Maar welk deel daarvan zou dan bij die 10k uren horen?

Van de 30 minuten die ik gemiddeld speel, zijn er misschien 10 minuten waarop ik daadwerkelijk op de goede manier, en aan de juiste dingen oefen. Voor de rest speel ik dingen die ik leuk vind om te spelen. Dat stukje plezier is precies waarom ik (wél) bijna elke dag oefen. Als ik alleen maar hard oefen op moeilijke dingen, dan zou het voor mij veel lastiger zijn om dat elke dag te doen. Bedenk goed waar je jouw 10k uren in steekt en hoe je ervoor zorgt dat je een sustainable pace hebt. Dit is een term die we kennen uit Agile: werken in een hoog tempo wat uitdaging geeft, maar wat je wel op de lange termijn kunt volhouden.

TIP 9

STA JEZELF TOE TE FALEN

Het maken van fouten is menselijk en normaal. Toch hebben we vaak het gevoel dat het slecht is en dus fouten moeten voorkomen. Het maken van fouten is helemaal niet erg, je zou juist meer fouten moeten maken. Juist daar ben je namelijk iets nieuws aan het leren. Probeer wel om fouten niet te herhalen. Probeer steeds nieuwe uitdagingen te vinden!

TIP 10

JE ZIET ALLEEN JE EIGEN ONVOLKOMENHEDEN

Je ziet je eigen onvolkomenheden van dichtbij. Jij bent immers 24/7 met jezelf, je eigen gedachten en je eigen acties. Mensen buiten jouw hoofd horen het stemmetje in jouw hoofd niet. Dat jouw flaws zo duidelijk zijn voor jou is omdat jij er altijd met je neus bovenop zit. Kritiek op jezelf is vaak veel harder dan voor een ander. Wees je hiervan bewust. En als je twijfelt, vraag aan de juiste persoon feedback.

CONCLUSIE

Iedereen kan last hebben van het impostor-syndroom of een andere beperkende overtuiging. Dat is helemaal niet erg, dat is onderdeel van mens zijn én van leren. Hoe je ermee omgaat, is veel belangrijker dan of je het hebt. Wees lief voor jezelf en denk vanuit jouw kracht.

5 paarsz

FUN

BIJ bartosz

Ons Lissabon-avontuur

Er gaat niets boven Groningen

HOLLAND CASINO

DE KANS IS GROOT DAT JE WELEENS EEN AVONDJE MET VRIENDEN HEBT DOORGEBRACHT IN HOLLAND CASINO. MET IN TOTAAL 14 VESTIGINGEN, VERSPREID DOOR HET HELE LAND, KUNNEN WE WEL SPREKEN VAN EEN BEGRIP IN NEDERLAND. IN 2016 IS DE SAMENWERKING TUSSEN HOLLAND CASINO EN BARTOSZ GESTART. MOMENTEEL WERKEN ER NEGEN TESTERS VAN BARTOSZ, VERDEELD OVER VERSCHILLENDE TEAMS BINNEN HET ICT-LANDSCHAP. JODI VAN OENEN (MANAGER IT DEVELOPMENT BIJ HOLLAND CASINO) WERKT ER AL RUIM 6 JAAR. HIJ WERKT ONDER ANDERE SAMEN MET JOCHEM SCHENK (BARTOSZ), DIE OOK 6 JAAR GELEDEN GESTART IS EN ZOWEL DE ROL VAN CHAPTER LEAD ALS VAN TESTER IN HET TEAM KASSTROMEN VERVULT.

JODI OVER JOCHEM

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

Toen ik anderhalf jaar geleden van functie wisselde, heeft Jochem mijn oude rol als Chapter Lead overgenomen. Als Chapter Lead geeft Jochem inhoudelijk leiding aan de testers en is hij mijn 'uithangbord' als het om test-zaken gaat. Samen zetten we de lijnen uit en zorgen we dat de teams zo goed en efficiënt mogelijk hun (test)werk kunnen doen.

HOE HERKEN JE DE BARTOSZIAN IN JOCHEM?

In de afgelopen jaren heb ik gewerkt met verschillende consultants van Bartosz. Mijn ervaring is dat zij goed aansluiten bij onze cultuur. Dit zie je terug in onder andere: leergierig, open, prettig in de samenwerking en goed in hun vak. Al deze waarden herken ik ook in Jochem. Een mooi voorbeeld is ons automation framework, gebaseerd op opensource tooling. We zochten hiervoor mensen met (interesse in) programmeervaardigheden. Jochem - en de andere testers - hebben dat met verve opgepakt. Er staat nu een flinke berg code te zoemen die wordt onderhouden door alle testers samen.

HOE ZIET EEN WERKDAG ER VOOR JULLIE UIT?

In mijn huidige functie sta ik wat verder van de dagelijkse (team)praktijk af, waarbij Jochem als liaison optreedt. In de praktijk betekent dit dat we elkaar sowieso periodiek spreken, en daarnaast als er bijzonderheden zijn.

JOCHEM OVER JODI

HOE ZIET JULLIE SAMENWERKING ERUIT?

Zoals gezegd heb ik 1,5 jaar geleden de rol als Chapter Lead van Jodi overgenomen. Hiermee zijn de onderwerpen van onze samenwerking veranderd, maar de samenwerking is hetzelfde gebleven. Ik kom bij Jodi op de lijn als ik hulp nodig heb bij iets dat ik niet zelf kan oplossen. En andersom komt Jodi bij mij op de lijn als hij inhoudelijke problemen heeft die opgelost moeten worden.

WAT IS JOUW TOEGEVOEGDE WAARDE VOOR HOLLAND CASINO?

In de afgelopen 6 jaar heb ik een grote bijdrage geleverd aan de totstandkoming en ontwikkeling van het Test Chapter én aan het opbouwen van het automation framework. Van een POC tot een breed gedragen oplossing voor het Test Chapter. Ik ben de langst zittende tester in het Chapter en heb ons team de afgelopen jaren zien groeien en kunnen vormgeven. Zo heb ik een grote rol gespeeld in het ontwikkelen van de werkwijze, die nu al 6 jaar resulteert in goede software met tevreden gebruikers. Binnen team Kasstromen heb ik verschillende rollen vervuld. Naast de rol van tester heb ik ook gewerkt als analist, scrummaster, beheerder en zelfs een klein beetje ontwikkelaar. Dit zorgt ervoor dat medewerkers vaak met vragen bij mij terecht komen.

WAT MAAKT HOLLAND CASINO EEN LEUKE KLANT?

Er is maar één bedrijf in Nederland zoals Holland Casino. Dit komt door de monopolie positie voor het aanbieden van tafelspellen. Hierdoor beschikken we over software die je bijna nergens anders tegenkomt. De software draait veelal in combinatie met bijzondere hardware en processen. Zoals bijvoorbeeld pinautomaten, pinpads, geldtelmachines en geldkluisen. Wat we ontwikkelen zien we ook fysiek gebruikt worden in het casino. En als het niet werkt, horen we dat meteen. Dit maakt het werk heel tastbaar.

HOE ZIET EEN WERKDAG ER VOOR JULLIE UIT?

Los van de vaste scrum events varieert dat enorm. Door mijn rol als Chapter Lead heb ik veel variatie in mijn werk en moet ik constant prioriteren wat er nu belangrijk is. Zodra het team overstijgende zaken betreft – zoals beleidsvraagstukken – is Jodi betrokken. Op dat moment geef ik mijn input vanuit het Test Chapter en is Jodi verantwoordelijk voor de grotere lijnen. Daarnaast ben ik ook nog tester in een scrumteam met de daarbij behorende verantwoordelijkheden van het testen van changes, ondersteunen van de operatie tot het automatiseren van testen.

sofius

POWERHOUSE IN SOFTWARE TESTEN

BARTOSZ WERKT AL GERUIME TIJD INTENSIEF SAMEN MET SOFTWARE TESTBEDRIJVEN PTWEE, SQUERIST EN TEST AUTOMATION GROUP (BESTAANDE UIT DETESTERS, TESTCODERS EN TECHCHAMPS). OM ONZE SAMENWERKING BINNEN DE NEDERLANDSE TESTMARKT VERDER TE VERSTERKEN, HEBBEN WE ONS PARTNERSCHAP OFFICIEEL VERENIGD ONDER ÉÉN VLAG: SOFIUS. ONDER SOFIUS BLIJVEN DE VERSCHILLENDE TESTBEDRIJVEN ONAFHANKELIJK OPEREREN; ALLE LABELS BEHOUDEN HUN EIGEN ZELFSTANDIGHEID.

OVER SOFIUS

Met meer dan 300 professionals vormt Sofius een powerhouse op het gebied van softwaretesten en kwaliteitsverbetering. Zes toonaangevende labels, waaronder Bartosz, combineren hun slagkracht door een ongeëvenaarde samenwerking, innovatie en diepgaande expertise. Samen hebben we een heldere missie: de processen, producten en diensten van onze klanten naar een hoger niveau tillen door het leveren van uitzonderlijke kwaliteit en vakmanschap. Hierbij blijven de labels zelfstandig opereren met eigen teams, cultuur en werkwijzen.

MEERWAARDE CREËREN DOOR SAMENWERKING

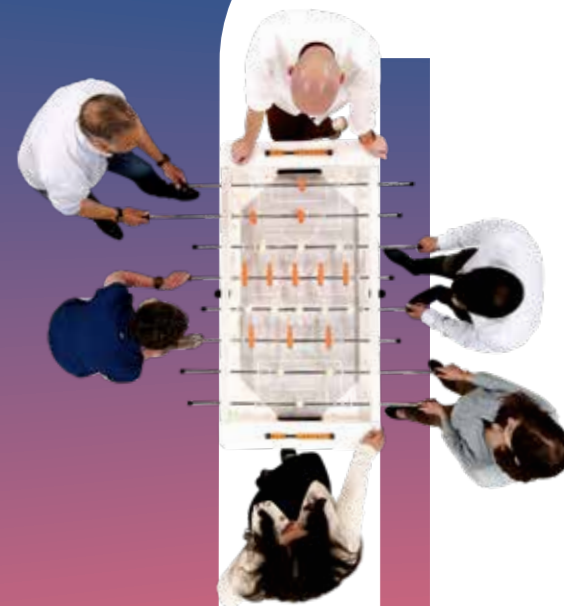
Sofius is ontstaan vanuit de overtuiging dat gezamenlijke kracht meer waarde creëert, zowel voor onze klanten als voor onze medewerkers. Door onze gebundelde kennis en expertise kunnen we klanten nog breder en beter bedienen. Daarnaast biedt Sofius nieuwe mogelijkheden en kansen voor onze medewerkers, dankzij intensievere samenwerking en kennisdeling tussen de labels.

DIVERSITEIT AAN EXPERTISE ALS KRACHT

Hoewel softwaretesten de kern vormt van Bartosz, PTWEE, Squerist en Test Automation Group, brengt elk label zijn eigen unieke software test specialismen in. Sofius als collectief maakt het aanbod veelzijdig en krachtig, waardoor we voor elke klant de juiste oplossing kunnen bieden, ongeacht de specifieke behoeften of uitdagingen.

Voor meer informatie, bezoek www.sofius.com

“MET SOFIUS
CREËREN ALLE
LABELS MEER
MOGELIJKHEDEN
VOOR HUN EIGEN
MEDEWERKERS
EN MEER KANSEN
VOOR HUN
KLANTEN,
TERWIJL ZE HUN
ONAFHANKELIJK-
HEID EN
EIGENHEID
BEHOUDEN.”

BARTOSZIAN
SINDS
2016

WEERSTAND? GEBRUIK DE KRACHT VAN VERWONDERING

Jantien van der Meer

“VERWONDEREN
BETEKENT DAT JE
EEN GEBEURTENIS,
SITUATIE OF
IEMANDS GEDRAG
ZONDER OORDEEL
BEKIJKT.”

ONGEMAKKELIJKE VRAGEN STELLEN, EEN KRITISCHE HOUDING AANNEMEN, FOUTEN IN DE SOFTWARE OPSPOREN EN RISICO'S VAN EEN APPLICATIE BLOOTLEGGEN: DIT ZIJN ENKELE VAARDIGHEDEN VAN EEN SOFTWARETESTER DIE NIET ALTIJD GEWAARDEERD WORDEN IN HET TEAM. TESTERS ZIJN LEERGIERIG, KRITISCH, SCEPTISCH EN VAAK BEZIG MET CONTINUE VERBETERING. NIET ALLEEN MET BETREKKING TOT DE SOFTWARE, MAAR OOK OP HET GEBIED VAN PROCESSEN EN SAMENWERKING. VOORGESTELDE VERBETERINGEN ZORGEN REGELMATIG VOOR WEERSTAND, TERUGHOUDENDHEID EN SOMS ZELFS ERGERNISSEN. “WAAROM MOET HET NOU WEER ANDERS? HET IS TOCH PRIMA ZOALS HET NU GAAT?” EN “LAAT ME MAAR GEWOON MIJN DING DOEN, DAN KOMT HET WEL GOED” ZIJN VEELGEHOORDE REACTIES. HOE KRIJG JE DEZE MENSEN TOCH MEE NAAR EEN PUNT WAAR ZE IN EERSTE INSTANTIE NIET NAARTOE WILDEN? IN DIT ARTIKEL VERTELT JANTIEN OVER DE KRACHT VAN VERWONDERING EN DE VIER BASISANGSTEN.

DE KRACHT VAN VERWONDERING

Verwonderen. Wat is het? Hoe doe je dat? En - nog belangrijker - wat levert het uiteindelijk op? Verwonderen betekent dat je een gebeurtenis, situatie of iemands gedrag zonder oordeel bekijkt. Je observeert, analyseert en constateert zonder de motivatie van de ander in te vullen en zonder conclusies te trekken. Wanneer je dit doet, kun je effectiever achterhalen wat er aan de hand is. Vervolgens kun je op een neutrale, open manier het gesprek met de ander(en) aangaan om daarna samen aan een verbetering of oplossing te werken. Een fijne bijkomstigheid is dat de onwenselijke situatie of het onaangename gedrag van de ander jou zelf ook minder frustrleert, wat het weer makkelijker maakt om de ander te bereiken.

Bijvoorbeeld wanneer die ene collega voor de derde keer deze week eerder naar huis gaat zonder iets te zeggen. Het is makkelijk je hieraan te ergeren. “Je kunt toch gewoon even zeggen dat je weg bent?”, “Komt hij wel aan zijn uren deze week?”, “Komt het werk wel af?” Met zo'n instelling kom je al gauw in een negatief beeld van die persoon, maar het helpt de situatie niet. Wanneer je met deze vragen in je achterhoofd de persoon in kwestie aanspreekt, is het lastig om neutraal te blijven. Dit neutraal blijven zit 'm zowel in de formulering als in je toon, houding en andere non-verbale communicatie.

Softwaretesters zijn doorgaans de kritische nerds van het team die altijd iets op of aan te merken hebben. Door je te verwonderen, kom je zelf in een nieuwsgierige, neutrale stand, waardoor je op een neutrale manier het gesprek aan kunt gaan. Dit voorkomt dat de ander de hakken in het zand zet.

DE VERWONDER-VRAGEN

Je kunt frustraties ombuigen naar een verwondering door er een vraag van te maken. Bijvoorbeeld:

“Testen is niet belangrijk genoeg voor het management”

wordt:

“Zou het management een goed beeld hebben van de risico's die testen wegneemt?”

“Het team gaat al binnen twee minuten over naar het verzinnen van oplossingen, terwijl nog niet eens goed duidelijk is wat het probleem is”

wordt:

“Waarom gaat het team al binnen twee minuten over naar het verzinnen van oplossingen?”

“Waarom leidt onze definition of done zo vaak tot discussie?”

wordt:

“Past de huidige definition of done nog bij onze way of working?”

“Alleen de andere testers zijn geïnteresseerd in de test debriefings”

wordt:

“Waarom worden de test debriefings door de ontwikkelaars en analisten regelmatig overgeslagen?”

Wanneer je leert je te verwonderen, zorgt dat ervoor dat jouw boodschap positiever ontvangen en opgepakt wordt in plaats van de reactie: “Daar heb je die tester weer met allerlei opmerkingen over hoe het beter kan”. Dit maakt je werk makkelijker én leuker.

“WANNEER JE LEERT JE TE VERWONDEREN, ZORGT DAT ERVOOR DAT JOUW BOODSCHAP POSITIEVER ONTVANGEN EN OPGEPAKT WORDT.”

VIER BASISANGSTEN

Door je te verwonderen over iemands houding of gedrag, kun je je inleven in die persoon. Vervolgens kun je redenen bedenken waarom die persoon zich aangevallen voelt, hardnekkig vasthoudt aan de status quo en niet lijkt te willen veranderen. Voor die stap is het handig om te weten dat weerstand doorgaans voortkomt uit één van de volgende vier basisangsten:

- Angst voor de dood (onomkeerbaar verlies)
- Angst om de controle te verliezen
- Angst om niet gezien te worden
- Angst om nutteloos te zijn

De angst voor de dood is op kantoor natuurlijk niet letterlijk te nemen, maar vertegenwoordigt hier bijvoorbeeld de 'dood van je carrière' door reputatieschade of ontslag en de angst daarna geen nieuwe baan meer te kunnen vinden.

Maar wat heb je hier dan aan? Wanneer je een lijst met verwonderingen, oftewel een 'verwonderlijst', hebt gemaakt, kun je per verwondering bedenken welke angst hieraan ten grondslag ligt. Wanneer je dat denkt te weten, kun je dat gebruiken om de persoon in kwestie mee te krijgen. Is de collega bang om nutteloos te zijn? Dan kun je het gesprek aangaan over hoe die persoon zich wél nuttig zou kunnen voelen. Misschien is niet duidelijk hoe diens rol op de voorgestelde manier van werken daadwerkelijk waarde toevoegt. Misschien voelt die persoon dat diens vaardigheden niet tot hun recht komen. Op deze manier creëer je een intrinsieke motivatie, waardoor de collega gaat meebewegen of zelfs gaat helpen anderen mee te krijgen!

DIRECT TOEPASSEN!

Je hebt in principe niets nodig om je te 'verwonderen', behalve misschien een beetje oefenen. Daar kun je gelijk al mee beginnen! Maak een verwonderlijst van je huidige werksituatie: dingen die je graag anders zou willen zien. Verwoord de punten vervolgens zo neutraal mogelijk. Je kunt dit ook samen met een collega doen, om elkaar scherp te houden op het achterwege laten van je eigen frustraties en oordeel. Overweeg de onderliggende redenen en daaraan ten grondslag liggende angsten. Hoe kun je die angsten adresseren zonder aanvallende intonatie? Je zult zien dat je met deze aanpak veel weerstand kunt weghalen!

Dit artikel is gebaseerd op de online workshop Engage Resistance with the Power of Verwondering die Jantien samen met Anne Colder heeft verzorgd op EuroSTAR en de Agile Testing Days. De workshop werd enorm gewaardeerd door de ruim 80 deelnemers en ontving van EuroSTAR de award Best Tutorial 2021.

TRAINEN BINNEN BARTOSZ HET QIT-TRAININGSMODEL

Maarten Piepers en Koen van Mol

KOEN VAN MOL

MAARTEN PIEPERS

QUALITY INFECTED TEAMS

BINNEN BARTOSZ HEBBEN WE ONZE EIGEN VISIE OP TESTEN EN KWALITEIT. WIJ GELOVEN NAMELIJK IN QUALITY INFECTED TEAMS (QIT). DIT ZIJN TEAMS DIE BEWUST EEN EXPLICIETE KEUZE MAKEN VOOR KWALITEIT. TEAMS DIE ALS DOEL HEBBEN OM IN EEN VOORSPELBAAR TEMPO SOFTWARE OP TE LEVEREN VAN VOLDOENDE KWALITEIT. NIET ALLEEN STAAT HET QIT-GEDACHTEGOED CENTRAAL IN ONZE TESTAANPAK BIJ KLANTEN, OOK GEBUIKEN WE HET ALS KAPSTOK VOOR ONZE COMPETENTIE ONTWIKKELING EN HET TRAININGSAANBOD VOOR ONZE MEDEWERKERS. IN DIT ARTIKEL VERTELLEN WE JE DAAR GRAAG MEER OVER.

DRIE AANDACHTSGEBIEDEN

Als (test)professional in een team werk je nauw samen met je teamgenoten aan een gemeenschappelijk doel: het opleveren van een kwalitatief hoogwaardig product. In de beeldspraak van onze QIT-visie is dat kwalitatief hoogwaardige product de bestemming. Het team gaat samen 'op reis'. Onderweg naar de bestemming kom je diverse uitdagingen tegen. Van elkaar niet goed begrijpen, tot aan het oplossen van technische problemen en het anticiperen op onverwachte gebeurtenissen.

Binnen QIT hebben we drie aandachtsgebieden geïdentificeerd waar deze uitdagingen vaak naar te herleiden zijn: de Whole Team Approach, Fast Feedback en Exploration. Deze drie aandachtsgebieden - die we de pijlers van QIT noemen - vormen de horizontale as van ons rollenmodel. Het rollenmodel beschrijft in welke rollen je je met de QIT-visie in gedachten kunt ontwikkelen. Ook wordt duidelijk welke vaardigheden je nodig hebt als (test)professional en team om te kunnen groeien binnen de pijlers van QIT.

“HET QIT-ROLLENMODEL IS HET VERTREKpunt VOOR DE PERSOONLIJKE GROEI VAN IEDERE BARTOSZIAN.”

Essentials

- Consultancy vaardigheden
- Basiskennis IT
- Basisvaardigheden Software Testen
- Basiskennis QIT

Professional

Tester in een agile team

Advanced

Scrum master en tester in een agile team met verander component

Expert

Quality coach & Test lead

HET QIT-ROLLENMODEL

whole team approach

fast feedback

exploration

In staat het hele team te betrekken rondom testen en kwaliteit.

In staat om een bestaande testautomatiseringsoplossing te onderhouden en uit te breiden.

In staat om te testen door constant te experimenteren en te leren, om zo gestructureerd op zoek te gaan de unknowns binnen de software.

In staat het team quality infected te maken. Draagt dit actief uit in de organisatie.

In staat om Fast Feedback in te richten in de context van een team.

Als bij Professional. Ondersteund door ervaring en inzicht in psychologie van het testen.

In staat om een organisatie te coachen en begeleiden in het realiseren van waarde.

In staat om organisatiebreed continuous delivery in te richten.

Thought leader op het gebied van context driven testing.

4

NIVEAUS

Naast de drie pijlers onderscheiden we op de verticale as van ons rollenmodel vier niveaus:

ESSENTIAL:

Dit is de basis waarover iedere Bartosz professional moet beschikken. Daarom is het toewerken naar dit niveau ook een doel van ons traineeship. Een consultant op dit niveau kan zelfstandig opereren in een klant context, kan acteren als tester in een team in een agile context, begrijpt hoe een 'gemiddeld' software voortbrengingsproces eruit ziet en begrijpt de positie van testen en testautomatisering daarbinnen. Vanuit het essential niveau kan een medewerker zich verder ontwikkelen en vaardigheden binnen het QIT-model eigen maken.

PROFESSIONAL:

Dit is het niveau van een all-round agile tester. Een Bartosz consultant op professional niveau beschikt over ruime kennis en ervaring van alle drie de aandachtsgebieden binnen het QIT-model en is als tester in een team in staat om het hele team te betrekken rondom testen en kwaliteit. Bovendien is een medewerker op dit niveau ervaren in exploratory testing en beschikt hij of zij over de skills om een bestaande testautomatiseringoplossing te onderhouden én uit te breiden.

ADVANCED:

Bartosz consultants acteren op dit niveau wanneer ze voldoende kennis en ervaring bezitten om voor zichzelf te bepalen in welke richting ze zich verder willen ontwikkelen binnen ons QIT-model. De medewerker is in staat om het team en de klantomgeving echt verder te brengen op het betreffende aandachtsgebied.

EXPERT:

We spreken van dit niveau als een consultant zowel binnen als buiten Bartosz wordt gezien als een expert in een aandachtsgebied. Een consultant op dit niveau is in staat om hele organisaties stappen te kunnen laten zetten op het betreffende aandachtsgebied.

HET QIT-ROLLENMODEL

Het QIT-rollenmodel is het fundament van ons trainingsprogramma. In dit model wordt in grote lijnen aangegeven wat er qua vaardigheden van onze testprofessionals verwacht wordt op elk niveau, binnen de drie verschillende pijlers. Voor al deze specifieke vaardigheden organiseren we binnen Bartosz een uitgebreid aanbod van trainingen, e-learnings en certificeringen. Medewerkers kunnen hier ongelimiteerd gebruik van maken en in hun eigen tempo groeien binnen het model. Voor iedereen is het eenvoudig te bepalen met welk doel een training georganiseerd wordt, welke vaardigheid er getraind wordt en op welk niveau de training past.

Naast vakinhoudelijke trainingen organiseren we ook trainingen gericht op consultancy skills. Deze worden eveneens aangeboden op de verschillende niveaus van ons QIT-rollenmodel.

Wil je meer weten over de inhoud van ons trainingsprogramma, of over de wijze waarop we dat voor elke Bartoszian inzichtelijk maken? Wij vertellen je er graag meer over.

“BARTOSZ STAAT
ALTIJD OPEN VOOR
EIGEN INBRENG.”

HEB JE EVEN? DIT IS BRIGITTA

HOE HERKEN JIJ DE BARTOSZIAN IN JEZELF?

Goede vraag! Ik herken de Bartoszian in mijzelf wanneer ik bijdraag aan de goede sfeer op kantoor. Verder ben ik heel loyaal en probeer ik bij ieder event of maandmeeting aanwezig te zijn. In mijn rol heb je toch een soort van voorbeeldfunctie daarin.

WAT MAAKT HET WERKEN BIJ BARTOSZ LEUK?

Ik moet zeggen dat vooral de mensen om mij heen het werk leuk maken. Met mijn collega managementassistentes bijvoorbeeld kan ik lezen en schrijven, en dat is gewoon écht fijn samenwerken. Ik ga eigenlijk altijd met plezier naar kantoor. Dat komt ook door de vrijheid en flexibiliteit, wat met twee jonge kinderen heel fijn is. Daarnaast staat Bartosz altijd open voor eigen inbreng. Nieuwe ideeën worden serieus genomen en er is ontzettend veel mogelijk.

WAT ZIJN JOUW HOBBY'S?

Ik ben dol op interieur en styling. Ik bezoek leuke woonwinkels en kijk naar verschillende woonprogramma's. Ook besteed ik graag mijn tijd aan neuzen op Funda. Niet omdat we willen verhuizen, maar om interieur-inspiratie op te doen. 😊 Het verbaast je dan misschien ook niet, dat ik vóór Bartosz zeven jaar in de makelaardij heb gewerkt.

HEB JE EVEN? DIT IS BAS!

WAAROM BEN JIJ EEN GOEDE SOFTWARE TESTER?

Ik denk dat mijn communicatieve skills bovengemiddeld zijn en ik beseft dat deze skills heel belangrijk zijn om een goede software tester te zijn. Het schakelen tussen verschillende teams en verschillende specialiteiten binnen de IT-afdeling wordt makkelijker als je sociaal vaardiger bent. Ik kan makkelijk schakelen en weet hierdoor snel bij wie ik moet zijn voor het krijgen van input.

WELK TESTPROJECT IS JOU HET MEESTE BIJGEBLEVEN EN WAAROM?

Dat is mijn opdracht bij de Rabobank. In totaal heb ik daar drie jaar gezeten. Ik maakte daar in de eerste weken kennis met Mo, een gewaardeerde collega waar ik een enorme klik mee had. We maakten veel lol en dat werkte aanstekelijk voor het hele team. In die drie jaar tijd dat ik daar werkte, hebben Mo en ik samen een hechte groep opgebouwd. We konden op elkaar bouwen en werkten hard met z'n allen. Nog steeds heb ik contact met een aantal van die jongens. Ik kijk echt leuk terug op die periode. Als ze mij terug zouden vragen, dan hoef ik daar niet over te twijfelen.

WAARIN DENK JIJ DAT BARTOSZ ALS WERKGEVER ONDERSCHIEDEND IS?

Dat de lijntjes hier heel kort zijn en de managers heel toegankelijk. Als je met vragen of een probleem zit, ook privé, kun je altijd aankloppen bij je manager. Ik heb de afgelopen jaren echt een vertrouwensband opgebouwd met mijn managers. Dat ik alles aan ze kwijt van, vind ik uniek. Ik ben ervan overtuigd dat dat niet overal zo is.

“DE LIJNTJES HIER
ZIJN HEEL KORT EN
DE MANAGERS HEEL
TOEGANKELIJK.”

“EEN LABSZ-EXPERIMENT
BEGINT VANUIT EEN
IDEE.”

BARTOSZ LABSZ EXPERIMENTEN UITGELICHT

HET KLOPPENDE HART VAN ONZE INNOVATIES, OFTEWEL: BARTOSZ LABSZ. LABSZ IS EEN MAANDELIJKE BIJEENKOMST WAARIN WE EXPERIMENTEREN MET NIEUWE IDEEËN OM ZO SNELLER OP DE VERANDERENDE MARKT IN TE KUNNEN BLIJVEN SPELEN. BINNEN LABSZ ONTDEKKEN WE WAT WERKT EN WAT NIET. IEDERE BARTOSZIAN DIE MEE WIL DOEN, KAN AANSLUITEN. DE LABSZ-BIJEENKOMSTEN VINDEN PLAATS OP KANTOOR IN VEENENDAAL ÉN DEN HAAG. GEZELLIGE AVONDEN WAAR HARD GEWERKT WORDT EN WAAR VEEL RUIMTE IS VOOR CREATIVITEIT.

VAN IDEE NAAR EXPERIMENT

Een Labsz-experiment begint vanuit een idee. Borrelt er een idee in je op waar we wellicht wat mee kunnen? Dan plaats je dit idee op ons Azure DevOps bord. De backlog bevat alle creatieve, innovatieve en out-of-the-box ideeën binnen Bartosz.

We inventariseren eerst wat zo'n idee ons kan opleveren en wat de investering is die we daarvoor moeten doen. Wanneer dat gunstig is, zetten we het idee om in een experiment. Tijdens de maandelijkse sessies werken groepjes Bartoszians de lopende initiatieven uit. Ze verdiepen, discussiëren én experimenteren. Dat leidt soms tot iets dat we ook daadwerkelijk gaan gebruiken. Maar soms ook niet. Weten wat niet werkt hoort immers ook bij innoveren.

IN DIT ARTIKEL
LICHTEN WIJ
VIER
BIJZONDERE
EXPERIMENTEN UIT.

bartosz

01 3D PRINTER ONS AVONTUUR

Het doel van dit experiment was helder: we wilden onze eigen Bartosz-accessoires ontwerpen en printen met een 3D-printer.

De weg hiernaartoe was er een van experimenteren en troubleshooten, maar absoluut de moeite waard. We begonnen met een grondige inventarisatie van verschillende 3D-printermodellen en kozen uiteindelijk voor de Original Prusa i3 MK3S+.

Met een groep enthousiaste Bartoszians hebben we dit model na flink sleutelen in elkaar gezet. Vervolgens hebben we de printer gekalibreerd en met behulp van de bijgeleverde software, enkele testprints gemaakt. Samen doken we dieper in de wereld van CAD-software. Met FreeCAD (open-source CAD-software) leerden we stap voor stap hoe we een telefoonhouder konden ontwerpen. Inmiddels draait onze printer op volle toeren! We printen niet alleen telefoonhouders, maar ook spoelhouders en zelfs opvangbakjes voor de Nespresso-cups op kantoor. Hoe leuk is dat?! Daarnaast verzorgen we workshops 3D-printen voor onze collega's, zodat ook zij deze techniek kunnen leren en ervaren.

03 MAGIC MIRROR EXPERIMENTEREN MET SLIMME TECHNOLOGIE

Een Magic Mirror is een spiegel die, naast een reflectie, de mogelijkheid heeft om gegevens - zoals de weersverwachting - aan een gebruiker te tonen.

Tijdens dit Labsz experiment onderzochten we de mogelijkheden en ontwikkelden we onze eigen Bartosz Magic Mirror.

We bestelden een computerscherm en verwijderden de behuizing. Vervolgens maakten we aan de hand van het formaat van ons computerscherm een doorkijkspiegel. We configureerden een Raspberry Pi met specifieke software en sloten dit aan op het scherm. Als laatste stap plaatsten we dit allemaal in onze zelfgebouwde houten behuizing, geschilderd in onze huisstijl, en klaar is onze Magic Mirror.

Dit pronkstuk heeft een mooi plekje op ons kantoor in Veenendaal.

02 PROJECT BLIK VANGER MAKKELIJKER KUNNEN WE HET NIET MAKEN

Wie ooit een bezoek heeft gebracht aan een van onze kantoren, herinnert zich waarschijnlijk de goed gevulde koelkasten met blikjes frisdrank. Met ruim 140 collega's kun je je voorstellen dat het sinds de invoering van statiegeld op blikjes chaos is geworden op de beide kantoren.

Onze leverancier van de blikjes neemt de lege blikjes alleen retour als ze geteld worden aangeleverd. Dit tellen kost ons onnodig veel tijd en is niet al te 'fris' om te doen (denk aan plakkerige en niet helemaal lege blikjes). Bovendien is een grote verzameling lege blikjes op het aanrecht geen prettig aanzicht. Tijdens een van de Labsz avonden bogen we ons over een mogelijke oplossing hiervoor. Wat zou het gaaf zijn als we samen een passende bak ontwikkelen voor in de kantoor keukens met daarin een opvangsysteem én automatische blikjes-teller.

Een aantal collega's hebben de requirements opgesteld voor het product van project 'blikvanger'. Onder andere: de blikjes worden automatisch geteld, de teller moet gereset kunnen worden, het product accepteert verschillende maten blikjes, de bak moet makkelijk schoon te houden/maken zijn en de blikjes moeten worden opgevangen in een zak. Na een brainstorm waarin verschillende ideeën de revue zijn gepasseerd, hebben we besloten te gaan werken met een infrarood signaal. Ook is er een 3D-ontwerp gemaakt voor een houten opvang meubel. Dit experiment is inmiddels succesvol afgerond. Inmiddels telt onze blikjesteller keurig alle blikjes én vangt ze netjes op. Makkelijker kunnen we het niet maken.

04 ROBOT FRAMEWORK TRAINING BASIS EN ADVANCED

Wist je dat Bartosz een eigen training in Robot Framework heeft ontwikkeld? Deze training wordt aangeboden aan trainees, medewerkers, freelancers én klanten. Het idee ontstond en werd uitgewerkt tijdens een van de Labsz-avonden. Na bijna vijf jaar is de training uitgegroeid tot een vaste waarde binnen ons Competence-aanbod.

Dit project begon met een brainstormsessie over welke tool eenvoudig de basisprincipes van testautomatisering kan overbrengen, gemakkelijk uit te leggen is en toegankelijk voor anderen. Al snel kwamen we uit bij Robot Framework. Het doel van de training is om duidelijkheid te scheppen over wat testautomatisering nu écht inhoudt.

Onze eerste training is een beginnerscursus en bestaat uit drie dagdelen. In deze basistraining leer je de fundamenten van testautomatisering, zoals: Welke acties moet mijn Robot Framework uitvoeren? Hoe zet ik een eerste testgeval op? Wat zijn variabelen? Hoe gebruik ik for-loops en if-statements? En, hoe manipuleer ik bestanden? Binnenkort starten we ook met een advanced training, die aansluit op de basis. In deze training behandelen we onder andere: Hoe start ik met testautomatisering bij een klant? Hoe zorg ik voor een succesvolle implementatie? Welke libraries gebruik ik voor welk doel? Wat is de beste 'tool for the job'?

Heb je interesse in onze Robot Framework-trainingen? We kijken graag samen met jou naar de mogelijkheden.

HEB JE EVEN? DIT IS SHIVANIA!

HOE BEN JE IN HET TESTVAK TERECHT GEKOMEN?

Begin 2022 studeerde ik af aan de TU in Eindhoven met een master in Human-Technology Interaction. Ik had nog geen idee welke richting ik op wilde qua werk, totdat ik via LinkedIn benaderd werd door Impressive Green Apple voor het traineeship bij Bartosz. Na een paar gesprekken merkte ik: dit is echt iets voor mij! Vooral de combinatie van techniek en sociale en communicatieve aspecten sprak mij aan. Ook biedt het testvak veel diversiteit en er valt veel te ontdekken en te leren. Wat mij verder aantrok - en nu nog steeds - is dat je als testconsultant bij het hele softwareontwikkelingsproces betrokken bent.

WAT MAAKT JOU EEN GOEDE SOFTWARETESTER?

Ik beheers zowel technische als sociale vaardigheden. Daarnaast ben ik leergierig en ga ik graag op onderzoek uit. De rol van softwaretester past ook goed bij mijn studieachtergrond in de Artificial Intelligence (AI). Het testvak is namelijk zeer innovatief en verandert snel. Daar moet je voor openstaan en dat doe ik voor de volle 100%.

IN HOEVERRE IS HET TESTVAK VERNIEUWEND?

Ik zie dat AI een steeds grotere rol gaat spelen. Er zijn verschillende testtools die AI integreren om sneller en accurater te testen. Bovendien wordt het testen van AI zelf ook steeds belangrijker. De ontwikkelingen gaan heel snel en als testconsultant moet je hier goed op kunnen inspelen. Ik ben daarom ook blij dat Bartosz zoveel aandacht besteedt aan innovatie door diverse onderwerpen te belichten tijdens Labsz en Bijtank sessies.

WAT IS JE ULTIEME VAKANTIEBESTEMMING EN WAAROM?

Zuid-Korea en Japan! Die stonden heel hoog op mijn bucketlist en ik heb ze gelukkig kunnen afstrepen in 2017. Via een uitwisseling ben ik op 21-jarige leeftijd vanuit mijn bachelor in mijn eentje naar Zuid-Korea gegaan en daar heb ik vier maanden gestudeerd. Aansluitend ben ik nog een week naar Japan geweest. Wat ik zo mooi vind aan deze landen, is de combinatie van het traditionele en het moderne. Er is daar zoveel te ontdekken! En dat heb ik dit jaar (2024) weer mogen doen, maar dit keer in vier weken samen met mijn vriend.

“IK ZIE DAT AI EEN
STEEDS GROTERE
ROL GAAT SPELEN.”

HEB JE EVEN? DIT IS HUMPHREY!

WAT IS DE BELANGRIJKSTE EIGENSCHAP VOOR EEN SOFTWARE TESTER?

Voor mij is dat communicatie. Inzicht in en kennis van techniek is zeker belangrijk, maar communicatie is key. En dat geldt zeker als je kijkt naar mijn rol. In de loop der jaren heb ik mij ontwikkeld tot testmanager. Daarvoor heb ik rollen gehad als testanalist, testcoördinator en later ook scrummaster. Als manager wordt er onder andere van je verwacht dat je je team faciliteert. Dan is het heel handig en belangrijk dat je communicatief sterk bent. Maar ook als je 'gewoon' testconsultant bent, zijn goede communicatieve skills allesbepalend.

HOE ZIET JOUW STANDAARD WERKDAG ERUIT?

Ik heb op dit moment geen standaard werkdag! Ik ben zojuist een nieuwe opdracht begonnen bij Hans Anders, onderdeel

van nexeye, als testmanager. Inwerken, veel nieuwe collega's leren kennen, veel informatie, maar dan al heel snel naar de inhoud: veel meetings, testplannen maken, afstemming met alle stakeholders en straks de UAT organiseren en hopelijk op tijd live in het nieuwe jaar. Spannend en leuk!

OMSCHRIJF JEZELF IN 3 WOORDEN

Trouw, geestig en muzikaal. Dat laatste vraagt wellicht om een toelichting. In mijn studententijd ben ik begonnen met gitaar spelen. Ik heb in allerlei bandjes gespeeld en speel nu nog steeds in een rock-cover band. Dat is heel erg gaaf om te doen. Eén avond in de week repeteren we en zo nu en dan hebben we een optreden. Overigens met wisselend succes. 😊 Soms sta je in een heel klein kroegje voor drie man te spelen, maar we hebben ook een keer op een buitenpodium gespeeld inclusief lichtshow voor 250 man!

DE INWERK PERIODE BIJ BARTOSZ

DIT IS WAT NIEUWE MEDEWERKERS KUNNEN VERWACHTEN

NA EEN SUCCESVOLLE SOLLICITATIEPROCEDURE, GAAT DE TOEKOMSTIGE BARTOSZIAN NAAR HUIS MET EEN MOOI AANBOD. EN DAN? EENMAAL DIE HANDTEKENING GEZET, START DE INWERKPERIODE. DAT KLINKT MISSCHIEN WAT ZWAAR. WAT WE EIGENLIJK DOEN, IS HET CREËREN VAN EEN WARM WELKOM. ZODAT NIEUWE MEDEWERKERS ZICH METEEN THUIS VOELEN. BENIEUWD HOE DE EERSTE WEKEN BIJ BARTOSZ ERUITZIJEN? JE LEEST HET HIER!

IEDEREEN HOORT ER DIRECT BIJ

Zodra de arbeidsovereenkomst is ondertekend, hoor je er direct bij. Diezelfde dag maken we een e-mailaccount aan, krijg je toegang tot ons intranet en word je betrokken bij meetings, trainingen en uitjes. Ook al is de startdatum pas over twee maanden, de uitnodiging voor het medewerkersweekend dat voor die tijd plaatsvindt ontvangt onze nieuwe medewerker ook. En ook onze maandmeetings en andere events mogen bijgewoond worden. Graag zelfs!

MANAGER & MENTOR

Ruim voor de startdatum wordt de nieuwe medewerker gekoppeld aan een manager én mentor. De betreffende manager neemt direct contact op om samen in kaart te brengen welke werkzaamheden en klanten de beste match zijn. Bovendien koppelen we ambities aan trainingen, kennissessies en innovatieplatforms die we binnen Bartosz organiseren. Goede begeleiding in combinatie met een persoonlijke benadering is wat onze samenwerking vanaf dag één typeert.

Als nieuwe collega krijg je ook een mentor toegewezen. Een zorgvuldig geselecteerde Bartosz-collega die fungeert als een soort buddy en ervoor zorgt dat je je welkom voelt. Deze Bartoszian maakt je wegwijs binnen Bartosz en beantwoordt alle vragen. Erg belangrijk, want in het begin is alles wellicht overweldigend. Het zijn veel nieuwe gezichten en niet iedereen is bekend met hoe bepaalde processen ingericht zijn. De mentor neemt nog voor de indiensttreding contact op voor een koffiedate of lunchafspraak.

DE INTRODUCTIE DAG

Na een **warm en persoonlijk welkom van Vincent** (onze directeur) begint Brigitta (managementassistente) met een korte uitleg over administratieve zaken. Hoe regelen wij bepaalde zaken, wie zijn de juiste contactpersonen, waar vind je informatie?

Hierna vertelt onze contactpersoon van **Vallei Autolease** (een van de leasemaatschappijen waarmee wij samenwerken) over de leasemogelijkheden. Iedereen mag namelijk gebruik maken van een **leaseauto óf ons mobiliteitsbudget**.

Vervolgens vertelt een onafhankelijke adviseur over de **collectieve zorgverzekering en de premievrije pensioenregeling** van Bartosz. Wat zijn de vergoedingen en mogelijkheden, en past dit bij ieders persoonlijke situatie?

Als afsluiting van het informatieve gedeelte, is er de Bartosz gadgetsz uitreiking: een **goodiebox** gevuld met paarse artikelen. Van een strandlaken, handige dopper en stevige paraplu. Tot een hoodie en koffie-to-go mok.

Daarna is het tijd voor een **uitgebreide lunch** op een mooie locatie. Zodat we elkaar als collega's wat beter leren kennen. De manager gaat mee, net zoals de managementassistente die bij het team hoort.

Als afsluiting van deze dag staat er nog een **afspraak bij de fotograaf** op de planning. Iedere nieuwe Bartoszian wordt op de eerste dag vastgelegd voor onze wall-of-fame die je tegemoet schittert als je een van onze kantoren binnenloopt.

DE INTRODUCTIEDAG

De allereerste werkdag bij Bartosz is altijd een uitgebreide introductiedag, met een vast programma.

“ELKE NIEUWE MEDEWERKER WORDT GEKOPPELD AAN EEN MANAGER ÉN MENTOR.”

MAN-MANAGER GESPREKKEN

Vanaf het moment dat je in dienst treedt, is er elke vier tot zes weken een contactmoment met je manager. De opdracht, persoonlijke ambities, te volgen trainingen, maar ook de alledaagse dingen die spelen zijn bespreekbaar. Door intensief contact weten we wat er speelt. Dit kan ter sprake komen tijdens een wandeling, op locatie van de opdracht, of tijdens een kop koffie of lunch op een externe locatie. Net wat uitkomt!

AFSLUITEND ONBOARDING EVENT

Na ongeveer 12 maanden vindt er met alle nieuwe medewerkers van dat afgelopen jaar een afsluiting van de OnBoarding plaats. Op een mooie locatie gaan we uitgebreid dineren. We kijken terug op de eerste periode, wisselen ervaringen uit en heffen het glas op (hopelijk) een mooie, langdurige carrière bij Bartosz.

OVERBODIGE TESTS AUTOMATISCH DETECTEREN

Sander van Beek

NAARMATE EEN PROJECT VORDERT GROEIT DE TESTSUITE DIE ER BIJ HOORT. MAAR HET KOMT ZELDEN VOOR DAT TESTEN WEER VERWIJDERD WORDEN. HIERDOOR WORDEN SOMMIGE TESTEN STEEDS ONNODIG OPNIEUW UITGEVOERD. DEZE TESTEN VOEGEN GEEN WAARDE TOE. MET DIT IN GEDACHTTE, BEN IK OP ZOEK GEGAAN NAAR EEN AUTOMATISCHE MANIER OM OVERBODIGE TESTEN OP TE SPOREN MET DE KRACHT VAN MUTATIETESTEN MET STRYKER. IN DIT ARTIKEL LEES JE HOE IK DAT GEDAAN HEB.

“FAALT ER NIETS?
DAN IS HET GOED OM EXTRA
TESTS TOE TE VOEGEN.”

WAT IS EEN OVERBODIGE TEST?

Overbodige testen voegen geen waarde toe aan een testsuite en daarmee ook niet aan een applicatie. Ze kosten echter wel tijd om uit te voeren en te onderhouden.

EEN TEST IS OVERBODIG ALS EEN VAN DE VOLGENDE UITSPRAKEN WAAR IS:

1. De test kan niet falen
2. De test heeft een duplicaat; een test die dezelfde logica test

Beide zijn moeilijk automatisch te detecteren, maar ik ga het proberen in dit experiment. Mijn uitgangspunt voor dit experiment is: testen die niet kunnen falen of een duplicaat hebben voegen nooit waarde toe aan een testsuite. En daarmee voegen ze ook niets toe aan de kwaliteit van de applicatie die getest wordt.

DE KRACHT VAN MUTATIE-TESTEN

Mutatietesten is complex, maar ik zal de basis hier uitleggen. Mutatietesten is een testaanpak waarbij geautomatiseerd bugs in de broncode worden gegenereerd. Die bugs worden 'mutanten' genoemd. De mutatietest runner genereert per test run meerdere mutanten en voert voor iedere mutant meerdere testen uit. Doordat de code 100% zeker bugs bevat, is de verwachting dat er unit tests gaan falen. Faalt er niets? Dan is het goed om extra tests toe te voegen. Het resultaat van mutatietesten is een dataset waarin voor elke test wordt aangegeven welke mutanten het dekt. Dit kan gebruikt worden om mutatiedekking te berekenen. Mutatiedekking geeft inzicht in de dekking van tests en waar de zwakke plekken in een testsuite zitten.

Voor dit experiment is het relevant dat de gegenereerde dataset ons het volgende kan vertellen:

- Hoe vaak elke test gefaald is
- Welke testen niet kunnen falen; elke test die kan falen, zal dat ook doen
- Welke mutanten gedekt worden door elke test

Met deze informatie is de overlap tussen testen te detecteren. Twee testen die exact dezelfde mutanten dekken, dekken dezelfde logica en zijn dus duplicaat. En testen die niet falen, ook als er enorm veel mutaties zijn gegenereerd, kunnen waarschijnlijk ook niet falen.

Het is hierbij wel belangrijk in gedachte te houden dat mutatietest tools de meeste bug types kunnen genereren, maar niet alles.

BARRIÈRE VOOR SUCCES

De grootste barrière voor succes is dat mutatie testen veel tijd kost. Door de grote hoeveelheid gegenereerde mutanten, en alle testen die per mutant worden uitgevoerd, is mutatie testen erg CPU intensief en duurt het daardoor erg lang. Mutatie testen zijn in praktijk te langzaam om uit te voeren op andere test sets dan unit tests. Toekomstige hardware verbeteringen en tool optimalisaties kunnen dit probleem verzachten, maar de lange testduur zal altijd een probleem blijven door de aard van mutatie testen.

Het tweede probleem is óók dat mutatie testen langzaam is. Ja, nog een keer, want dat is hoe langzaam het is. Het draaien van mutatie testen op een grote codebase met volwassen testsuites kan dagen duren. En dat terwijl juist grote codebases veel voordeel uit het detecteren van overbodige testen kunnen halen. Hoe nuttig mutatie testen ook zijn, dat ze zo langzaam zijn maakt ze moeilijk te verkopen.

“HET DRAAIEN VAN
MUTATIE-TESTEN OP EEN
GROTE CODEBASE MET
VOLWASSEN TESTSUITES KAN
DAGEN DUREN.”

LATEN WE HET PROBEREN

Genoeg theorie. Ik heb een proof-of-concept geschreven voor het detecteren van testen die niet kunnen falen en duplicaat testen. Hiervoor heb ik de codebase van het open source project Express gepakt en mutatietesten toegevoegd met Stryker.

Express is een populair HTTP server framework met een 12-jaar oude JavaScript codebase en een uitstekende unit testsuite van 1.145 tests (op het moment van schrijven). Ik heb Express gekozen omdat ik weet dat het een uitgebreide unit testsuite heeft waardoor we een grotere kans op succes hebben.

Stryker is een mutatietest runner. Het is een project voor mutatie testen in JavaScript, C# en Scala. Ik heb de JavaScript versie gebruikt.

Door hoe Stryker werkt, kan de mutatie dekking tussen test runs licht afwijken. Om de data zo zuiver mogelijk te houden heb ik elke test 10 keer uitgevoerd. In onderstaande resultaten is meetonzekerheid meegenomen. Meer data zou beter zijn, maar: mutatie testen zijn langzaam. Elk van de 10 runs duurt 10 tot 20 minuten.

TEST 1 BASELINE

Voer alle testen uit zonder aanpassingen.

	RESULTAAT
Totaal aantal testen	1.145
Totaal aantal mutanten	1.963
Mutatie dekking	88.41 ± 0.08%
Tessten die niet gefaald zijn (0 mutanten gedekt)	13
Testen met duplicaat (dezelfde mutanten gedekt)	821

De mutatiedekking van 88% is een heel hoge score. Het is zeldzaam voor een applicatie om in de buurt van 80% te komen, omdat het hoge teststandaarden vereist. We zien hier dat sommige testen nooit falen en dat er veel duplicaten zijn.

TEST 2 SKIP TESTEN DIE NOOIT FALEN

13 testen zijn nooit gefaald in de eertse test. Ik heb deze testen uitgezet.

	RESULTAAT	VERANDERING
Totaal aantal testen	1.132	-13
Totaal aantal mutanten	1.963	0
Mutatie dekking	88.41 ± 0.08%	-0.05 ± 0.11
Tessten die niet gefaald zijn (0 mutanten gedekt)	0	-13
Testen met duplicaat (dezelfde mutanten gedekt)	821	0

Het uitzetten van deze 13 testen heeft de mutatie dekking niet significant veranderd. Het verschil valt binnen de meetonzekerheid.

Deze data ondersteunt het uitgangspunt dat testen die niet falen geen waarde toevoegen aan een testsuite. We hebben echter meer data nodig voordat we definitief kunnen stellen dat het verwijderen van testen die nooit kunnen falen geen impact heeft op de kwaliteit van de testsuite. Het merendeel van de uitgezette testen kijken of de publieke API van Express bestaat. Stryker kan dit type bug niet genereren. Een bug in de publieke API zal afgevangen worden in andere testtypes die de publieke API wel actief gebruiken. De rest van de uitgezette testen dekken de functionaliteit van een dependency. Geen van de uitgezette testen lijken onterecht gemarkeerd te zijn als test die niet kan falen.

TEST 3 SKIP EEN AANTAL DUPLICATE TESTEN

In de test 1 en 2 hadden we veel duplicaat testen. Ik heb in deze stap 10 van deze testen uitgezet. Voor deze proof-of-concept heb ik simpele duplicaten gekozen. Dit zijn situaties waar twee testen precies dezelfde mutanten afdekken. Van die twee testen heb ik er steeds één uitgezet. Complexe duplicaten zijn ook te detecteren, maar dit is ook complexer om te implementeren en laat ik daarom voor nu links liggen.

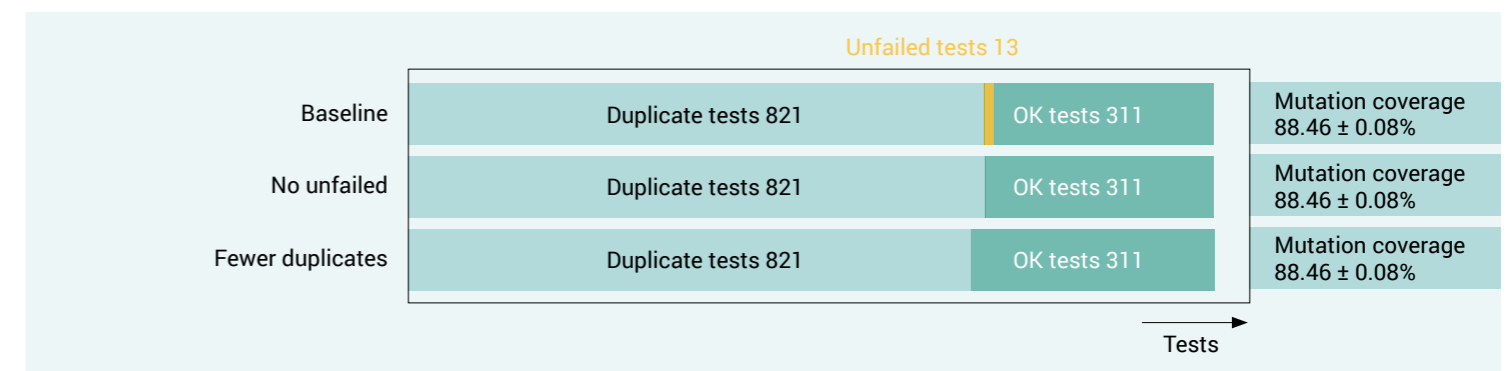
	RESULTAAT	VERANDERING
Totaal aantal testen	1.122	-10
Totaal aantal mutanten	1.963	0
Mutatie dekking	88.41 ± 0.08%	-0.05 ± 0.11
Tessten die niet gefaald zijn (0 mutanten gedekt)	0	0
Testen met duplicaat (dezelfde mutanten gedekt)	801	-20

Het uitzetten van deze 10 tests heeft de mutatie dekking niet significant veranderd. Het verschil met de baseline valt binnen de meetonzekerheid. Deze data ondersteunt het tweede deel van mijn originele uitgangspunt dat duplicate tests geen waarde toevoegen aan een testsuite. We hebben echter meer data nodig voordat we definitief kunnen stellen dat het verwijderen van duplicate testen geen impact heeft op de kwaliteit van de testsuite.

DATA SAMENVATTING

De verzamelde data ondersteunt het originele uitgangspunt. De mutatie dekking is nauwelijks veranderd na het uitzetten van 23 testen. Maar de dataset is klein. We kunnen geen harde conclusies trekken voordat we meer data hebben verzameld.

BEN JE BENIEUWD NAAR DE CODE WAARMEE JE DIT ZELF ZOU KUNNEN PROBEREN? SCAN DAN ONDERSTAANDE QR CODE OM NAAR DE ONLINE VERSIE VAN DIT ARTIKEL TE GAAN.

CONCLUSIE

De data die we tijdens het experiment hebben gegenereerd, vertelt ons dat we een tool kunnen maken die ons helpt met het verkleinen van onze low-level test suites zonder de kwaliteit significant aan te tasten. We kunnen dit doen met onze definitie van een overbodige test en de data gegenereerd door mutatie testen.

De bruikbaarheid van zo'n tool in de praktijk is onzeker. De codebases die er het meeste baat bij zouden kunnen hebben, zijn tegelijkertijd ook de codebases die de tool het moeilijkst kunnen gebruiken. De CPU-intensieve aard van mutatie testen zorgt er voor dat zo'n tool uren of zelfs dagen nodig heeft om bruikbaar resultaat op te leveren. Tijdens dit experiment heb ik me regelmatig afgevraagd of het het waard is om zo'n tool te bouwen en ik ben er nog steeds niet uit.

Zelfs als deze aanpak te CPU-intensief is voor dagelijks gebruik, kan het wel nuttig zijn de tool af en toe te gebruiken. Het kan het bijvoorbeeld waard zijn om deze één keer per jaar te draaien om de testsuite op te schonen. Een testsuite lente schoonmaak zeg maar.

Wat denk jij na het lezen van dit artikel? Is het het waard om zo'n tool te bouwen? Hoe zou jij mutatie testen gebruiken?

SPOTTEN ADOPTEREN INNOVEREN DELEN

BARTOSZIAN
SINDS
2008

VÓÓROP LOPEN IN DE TESTWERELD ONZE AMBITIE VOOR THOUGHT LEADERSHIP

Vincent Verhelst

DE TESTWERELD IS EEN KENNISINTENSIEVE BEDRIJFSTAK. ALS TESTCONSULTANCYORGANISATIE HEBBEN WE DE AMBITIE OM VÓÓROP TE LOPEN IN ONS VAKGEBIED. WE SPOTTEN, ADOPTEREN, INNOVEREN EN DELEN DE NIEUWSTE TRENDS EN ONTWIKKELINGEN. DIT DOEN WE DOOR HET BEZOEKEN VAN CONFERENTIES, ONGELIMITEERD TE TRAINEN, PRESENTEREN OP EVENEMENTEN, HET SCHRIJVEN VAN BLOGARTIKELLEN EN HET ORGANISEREN VAN INHOUSE-KENNISSESSIES. DIT ALLES MET MAAR ÉÉN DOEL: EEN SIGNIFICANTE BIJDRAGE LEVEREN AAN DE ONTWIKKELING VAN ONS VAKGEBIED. ONS STREVEN IS OM THOUGHT LEADER TE ZIJN IN DE TESTWERELD. WAT DIT VOOR ONS BETEKENT EN HOE WE ER INVULLING AAN GEVEN, LEG IK UIT IN DIT ARTIKEL.

WAAROM THOUGHT LEADERSHIP?

Claimen dat je thought leader bent in je vakgebied, dat is niet niks. Voor Bartosz is thought leadership dan ook niet zozeer een claim, maar een streven dat verweven zit in alles wat we doen. We opereren in een zeer kennisintensieve bedrijfstak. Weinig sectoren zijn zo dynamisch en veranderlijk als de IT-branche. In dit speelveld kun je er als organisatie voor kiezen om simpelweg mee te bewegen en bij te blijven. Onze strategie is om nét dat stapje extra te zetten. Om vóórop te lopen en impact te hebben in ons vakgebied.

Waarom streven we hiernaar? Omdat we voor onze klanten werken aan complexe IT-vraagstukken, nieuwe productontwikkeling en innovatieve technologie. En we daadwerkelijk waarde willen toevoegen op het gebied van softwarekwaliteit voor deze klanten. Daarvoor zien we het als onze taak om trends en ontwikkelingen binnen ons vakgebied als een van de eersten te herkennen. Vervolgens is het onze taak om deze kennis eigen te maken, te innoveren én onze medewerkers mee te nemen in ontwikkelingen door middel van training, opleiding, coaching en begeleiding. Onze verantwoordelijkheid als werkgever is dat medewerkers niet alleen vandaag beschikken over een hoogopgeleid profiel met actuele kennis, maar ook over vijf jaar.

“HET CONTINU OPDOEN EN DELEN VAN (NIEUWE) KENNIS, KUNDE EN ERVARING BINNEN BARTOSZ EN BIJ ONZE OPDRACHTGEVERS - EN DAARMEE OOK EXTERN GEZIEN WORDEN ALS AUTORITEIT - IS ONS BESTAANSRECHT.”

HOE GEVEN WE INVULLING AAN THOUGHT LEADERSHIP?

SPOTTEN

Het begint met het spotten van trends en ontwikkelingen en het opdoen van nieuwe kennis. Daarvoor bezoeken we onder andere jaarlijks meerdere nationale en internationale conferenties en vakinhoudelijke evenementen. Zo brengen onze medewerkers een bezoek aan de Agile Testing Days, Robocon, AutomationSTAR en de TestNet events. Ook ons innovatieplatform Bartosz Labsz speelt een belangrijke rol in het signaleren van trends in de markt. Die verkennen we door te pionieren: wat is nog onontgonnen gebied? Waar kunnen we innoveren? Geen kant-en-klare oplossingen maar experimenteren, durven en ontdekken. Ook werken we voor innovatieve opdrachtgevers, waar we iedere dag in aanraking komen met nieuwe technologieën, tools en systemen.

ADOPTEREN ÉN INNOVEREN

De volgende stap is het adopteren en eigen maken van de nieuwe kennis die we in het wild opdoen. Bij Bartosz werken getalenteerde medewerkers met veel kennis, maar die kennis moet wel up-to-date worden gehouden. Dit doen we door medewerkers ongelimiteerd trainingen te laten volgen. En met ongelimiteerd bedoelen we zonder trainingsbudget of andere beperkingen. We bieden een uitgebreid aanbod van (in-company) trainingen, e-learnings, certificeringen en coaching. En blijkt dat er Bartosziërs behoefte hebben aan een bepaalde training, dan stellen we een groep samen en kunnen we snel van start. We stimuleren onze mensen om ook daadwerkelijk gebruik te maken van het aanbod. En dagen ze uit om zichzelf continu te verdiepen en te verbreden.

Belangrijke kanttekening bij het adopteren van nieuwe kennis, is dat we deze kennis niet klakkeloos overnemen. We denken zelf na over ontwikkelingen of bijvoorbeeld nieuwe tools. We onderzoeken, vergelijken, experimenteren en bediscussiëren. Om vervolgens te kunnen innoveren. Zoals een thought leader in onze ogen hoort te doen. Niet alleen een ontwikkeling signaleren, maar ook een richting en visie bepalen. Zo ontwikkelden we onder andere ons eigen Quality Infected Teams gedachtengoed, de Test Automation Roadmap, onze invulling van de rol van Quality coach en een workshop over de toepassing van ChatGPT.

“IK DENK DAT WE BOVENGEMIDDELD VAAK PUBLICEREN EN SPREKEN OP CONFERENTIES. MAAR NAAST DE FREQUENTIE, DOEN WE HET OOK GESTRUCTUREERD.”

DELEN

En dan misschien wel de belangrijkste taak voor een thought leader: het delen van kennis. Dit doen we zowel intern als extern. Met collega's, toekomstige collega's, klanten, zzp'ers, of andere relaties in de breedste zin. Eigenlijk met iedereen die in ons speelveld acteert. Vooral aan het extern delen besteden we bovengemiddeld veel aandacht. Omdat dit tevens de bewijslast is voor onze thought leadership ambitie. We vinden het fijn om de buitenwereld deelgenoot te maken van de kennis die we opdoen. Dit doen we allereerst door het schrijven van blogs voor onze eigen website, en publicaties voor externe media. Bovendien bundelen we eens in de zoveel tijd onze beste artikelen in ons eigen magazine Paarsz. Daarnaast bezoeken we niet alleen conferenties en events, we spreken er ook. Ons doel is om minimaal op drie grote events per jaar een vakinhoudelijke presentatie te verzorgen. Bovendien organiseren we drie keer per jaar ook onze eigen inhouse-kennissessie, genaamd Bijtanken bij Bartosz. Als thought leader nemen we dan anderen - van klanten tot toekomstige medewerkers - aan de hand mee in de ontwikkelingen die we zien en eigen hebben gemaakt. Ook brengen we met onze Bijtank-sessies mensen uit het vak met elkaar in contact. Bijtanken bij Bartosz is daarmee uitgegroeid tot een platform waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, met elkaar van gedachten kunnen wisselen en van elkaar leren.

Ben jij klaar om uit je comfortzone te stappen en jezelf verder te ontwikkelen? Wil je vóóroplopen in de nieuwste ontwikkelingen en uitdagingen binnen het dynamische testvak? Laten we dan eens in gesprek gaan.

HEB JE EVEN? DIT IS VERA

WAAROM BEN JE SOFTWARE TESTER GEWORDEN?

Na mijn bachelor wiskunde op de Technische Universiteit Delft wilde ik graag de technische kant op en ben ik geschakeld naar Informatica. Tijdens mijn opleiding had ik al kennism gemaakt met het testvak, maar ik had nooit gedacht dat ik mij daar verder in zou ontwikkelen. In ieder geval wist ik zeker dat ik geen 'diehard developer' zou gaan worden; daarvoor ben ik naar mijn gevoel iets te laat het vak ingerold. Toen ik de vacature voor software tester voorbij zag komen, dacht ik: dit past bij mij! Als tester ben je een soort tolk tussen de developers en de business. Je moet over technische kennis beschikken, maar ook over sociale vaardigheden om contact te houden met de klant. Dat contact met collega's en klanten vind ik erg leuk! Het testen is een totaalplaatje waar ik mij helemaal in kan vinden.

HOE KUN JE DE CULTUUR VAN BARTOSZ OMSCHRIJVEN?

Dit gaat vast politiek correct klinken, maar wat op de website staat is écht waar. De cultuur van Bartosz is heel open en transparant. Dat merk je aan de snelheid waarmee verhalen zich de ronde doen. Tijdens mijn traineeship dachten de andere trainees en ik dat we ons TMAP-examen niet gehaald hadden, en de volgende dag had iedereen het erover! Gelukkig hebben we het wel gehaald. Het is fijn wanneer iedereen zich prettig voelt en alles durft te zeggen.

ALS JE NIET MEER HOEFDE TE SLAPEN, WAT ZOU JE DAN DOEN MET JE EXTRA TIJD?

Ik hou van slapen, dus ik zou het tóch doen. Ik droom veel, onthoud mijn dromen ook en ik kan ze soms zelfs besturen. Het is dan net alsof ik in een andere werkelijkheid ben. Verder zou ik meer tijd willen besteden aan mijn vele hobby's en aan creativiteit. Het creatieve proces kun je niet dwingen, dus hoe heerlijk zou het zijn als je hier extra tijd voor hebt in de nacht?!

“ALS TESTER BEN JE EEN SOORT TOLK TUSSEN DE DEVELOPERS EN DE BUSINESS.”

“NIEUWSGIERIG,
AMBITIEUS EN EEN
ECHTE DOORZETTER.”

HEB JE EVEN? DIT IS AYCA!

WAT MAAKT BARTOSZ VOOR JOU DE IDEALE WERKGEVER?

In vergelijking met de grotere detachingsbedrijven, is Bartosz gespecialiseerd in software testen. Daarmee is Bartosz één grote kennisbron. Wil je jezelf echt goed ontwikkelen en verder komen in het vak? Dan is Bartosz daar de juiste plek voor. Tijdens mijn sollicitatieprocedure merkte ik al dat zowel de consultants als managers over veel specialistische testkennis beschikken. Voordat ik hier aan de slag ging, hoorde ik testers in mijn omgeving weleens zeggen dat je niet bij Bartosz moet gaan werken omdat je daar veel concurrenten in je eigen bedrijf hebt. Zo zie ik dat dus helemaal niet. Je kunt hier juist van je collega's leren. Het zijn allemaal kennisbronnen die maar al te graag hun kennis delen. We maken elkaar hier alleen maar beter. Vandaar ook de slogan 'improve your best'.

WAAR BEN JIJ EEN GROOT LIEFHEBBER VAN?

Van koffie en thee. En dan bedoel ik GOEDE koffie en thee. Ik ben heel kieskeurig. Zo drink ik bijvoorbeeld alleen maar witte en groene thee en ik wil het liefst ook weten van welke plantages de thee komt. Ook ben ik bekend met de verschillende zetmethodes en de voor- en nadelen daarvan. Als ik naar de klant ga, neem ik het liefst mijn eigen thee mee. En voor een kop koffie in de lunchpauze, loop ik gerust een paar straten om. Ik geniet daar dan enorm van. Koffie en thee kunnen mijn dag echt maken of breken.

KUN JIJ JEZELF IN 3 WOORDEN OMSCHRIJVEN?

Nieuwsgierig, ambitieus en een echte doorzetter. Dat zijn tegelijkertijd eigenschappen die uitstekend passen bij de rol van software tester. Nieuwsgierigheid zorgt ervoor dat ik vaak iets tot in de kleinste details uitzoek. Verder ben ik niet het type dat snel opgeeft. Als ik ergens aan begin, wil ik het ook afmaken. Al moet ik daar mijn hele netwerk voor raadplegen.

“EEN DAG NIET GETEST, IS EEN DAG NIET GELEefd.”

JUBILARISSEN 10+ JAAR IN DIENST

DAT WERKEN BIJ BARTOSZ LEUK IS, BLIJKT WEL UIT DE LANGE DIENSTVERBANDEN VAN ONZE COLLEGA'S. EEN GROTE GROEP BARTOSZIANS IS AL LANGER DAN EEN DECENNIUM AAN ONS VERBONDEN. EN DAT MAG BEST GEVIERD WORDEN!

WIJ ZIJN

bartosz

COLOFON

Paarsz, jaargang 5, november 2024

HOOFDREDACTIE

Sanne Müskens en Annejan Willems

CONTENTPRODUCTIE

Demi Agaton, Sander van Beek, Kelly Brinkel, Diana Dirksen, Robin Duiker, Yorik Giesbers, Saagar Copie, Iris van den Hatert, Joey van Hoek, Bas Jansen, Linda van Kempen, Roy van Lamoen, Marit Leijnse, Shivanja Marjanom, Vera Martens, Erik Meijer, Jantien van der Meer, Koen van Mol, Charissa Nab, Jeroen Neijts, Brigitta Overeem, Jochem Pollmann, Cindy Pol, Jochem Schenk, Afief Sjukur, Humphrey Teerlink, Stefan Veldhuyzen, Linda van de Vooren, Vincent Verhelst, Edward van der Wielen en Ayca Yildirim.

FOTOGRAFIE

Marco Schep | fotografie.marcoschep.nl

VORMGEVING

Ingrid Vogels | www.ingridvogels.nl

COPYRIGHTS

Het auteursrecht op de in dit tijdschrift verschenen artikelen wordt door Bartosz ICT voorbehouden.

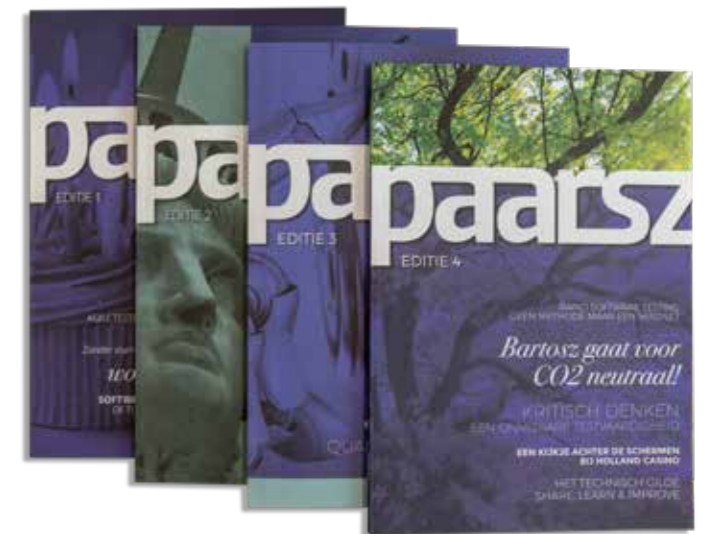
EEN UITGAVE VAN

Bartosz ICT

Citadel 8
3905 NK Veenendaal

Oude Middenweg 17
2491 AC Den Haag

088 - 227 86 79
www.bartosz.nl

“ZET JOUW
ONTDEKKINGSTOCHT
OVER ONZE WERELD
VAN SOFTWARE
TESTEN VOORT...”
WWW.BARTOSZ.NL

BARTOSZ ICT | CITADEL 8 | 3905 NK | VEENENDAAL | OUDE MIDDENWEG 17 | 2491 AC | DEN HAAG | T 088 227 86 79 | WWW.BARTOSZ.NL